

วารสาร
มนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้จัดพิมพ์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ที่ปรึกษาบรรณาธิการ	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและงานวิจัย รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา วางแผนและประกันคุณภาพ การศึกษา รองคณบดีฝ่ายบริหารและบริการชุมชน ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวางแผนและบริการชุมชน ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และศิลปวัฒนธรรม
บรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิโบล วิมลสิทธิชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วาทิต ธรรมเชื้อ อาจารย์ ดร. ไกรลาส จิตรกุล
กองบรรณาธิการ	
ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	
สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ประเทศไทย	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร. สิทธิ์ บุตรอินทร์ รองศาสตราจารย์ ดร. มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประเทศไทย	ศาสตราจารย์ ดร. ณัฏฐา พันธุ์เจริญ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประเทศไทย	ศาสตราจารย์ ดร. เทิดชาย ช่วยบำรุง รองศาสตราจารย์ ดร. อัครณัฐ วงศ์ปรีดี
มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย	รองศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ มีสุวรรณ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประเทศไทย	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ มั่งคั่ง
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเทศไทย	รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมชัย ปัญญาดี
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย	ศาสตราจารย์ ดร. กุลธิดา ท้วมสุข

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศาสตราจารย์ ดร. ปรีศวรร ยืนแสน
วิทยาเขตปัตตานี ประเทศไทย

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย อาจารย์ ดร. เอกอมร เอี่ยมศิริรักษ์

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. มนัส สุวรรณ
ประเทศไทย รองศาสตราจารย์ ดร. สัญญา สะสอง

รองศาสตราจารย์สนธิ สัตโยภาส

ออกแบบปกและรูปเล่ม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐวัฒน์ โสมดี

กองจัดการวารสาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รชฏ นุเสน

อาจารย์ ดร. รณวีร์ พาผล

อาจารย์ ดร. กฤษณา สมบัติ

อาจารย์ Parham Rafatjou

อาจารย์พะเยา นุเสน

นางสาวนิติกาญจน์ เสงคะแสง

นางรัชฎาพร พันธุ์ทวี

นายอดิศักดิ์ ดวงดาสิทธิ์

นายพิชิตไพร่ สำราญ

นายปฐมพงษ์ กันทะวงศ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความทางวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อค้นพบ ข้อคิดเห็นทางวิชาการและวิจัยแก่นักวิชาการ อาจารย์ นักศึกษา นักวิจัย ตลอดจนบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีความสนใจทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กำหนดออก

ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และกรกฎาคม-ธันวาคม)

สำนักงาน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300
โทร 0 5388 5712

เว็บไซต์ <http://www.human.cmru.ac.th>

เว็บไซต์วารสาร

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/husocjr/index>

บทความทุกบทความที่ตีพิมพ์ได้รับการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทักษะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏใน
บทความของวารสารนี้เป็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ
และมิใช่ความรับผิดชอบของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Journal of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

Publisher	Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University
Consulting	Dean, Faculty of Humanities and Social Sciences Associate Dean for Academic and Research Affairs Associate Dean for Student Development, Planning and Quality Assurance Education. Associate Dean for Administration and Community Services Assistant Dean for Planning and Community Services Assistant Dean for International Relations and Arts and Culture
Editor-in-Chief	Asst. Prof. Dr. Kittipong Wongthip
Deputy editors	Asst. Prof. Dr. Nilobon Wimolsittichai Asst. Prof. Wathit Thummachoe Dr. Krailas Jitkul
Editorial Board	
External Expert	
Office of the Royal Society	Emeritus Prof. Dr. Surapon Wirunrak Emeritus Dr. Sit But-In Assoc. Prof. Dr. Maneepin Phromsuthirak
Chulalongkorn University	Prof. Dr. Natchar Pancharoen
National Institute of Development Administration	Prof. Dr. Therdchai Choibamroong Assoc. Prof. Dr. Achakorn Wongpreedee
Naresuan University	Assoc. Prof. Dr. Wiwat Meesuan
Chiang Mai University	Emeritus Prof. Dr. Anuwat Punyanuwat Assoc. Prof. Dr. Charin Mangkang

Maejo university	Assoc. Prof. Dr. Chalermchai Panyadee
Khon Kaen University	Prof. Dr. Kunthida Tuamsuk
Prince of Songkhla University	Prof. Dr. Parit Yinsen
PattaniCampus	
Ramkhamhaeng University	Dr. Ekamorn Iamsirirak

Internal Expert

Chiang Mai Rajabhat University	Emeritus Prof. Dr.Manut SuwanUniversity
	Assoc. Prof. Dr.Sanya Sasong
	Assoc. Prof. Sanit Sattayopat

Cover illustrator

Asst. Prof. Dr. Nattawat Somdee

Publication board

Asst. Prof. Dr. Rachod Nusen
Dr. Ranavee Phaphon
Dr. Krisana Sombat
Mr. Parham Rafatjou
Mrs. Phayao Nusen
Miss Nitikan Sengkasae
Mrs. Ratchadaporn Panthawee
Mr. Adisak Duangtasit
Mr. Phichitpai samran
Mr. Patompong Kantawong

Objectives

1. To publish research, academic and review articles related to Humanities and Social Sciences.
2. To be a forum for sharing knowledge, opinions and research advancement in Humanities and Social Sciences, and related fields for academic scholars, students, lectures, researchers and others who interested in the fields of Humanities and Social Sciences.

Frequency

Bi-annually (January-June; July-December)

Office

Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai
Rajabhat University 202 Changpeuk Rd., Changpeuk, Muang,
Chiang Mail 50300 Tel. 0 5388 5712
Website: <http://www.human.cmru.ac.th>

Journal website <https://www.tci-thaijo.org/index.php/husocjr/index>

All articles submitted for this publication were reviewed by the academic reviewers. The editorial board and the Faculty of Humanities and Social Sciences, CMRU claim no responsibility for the content or opinions expressed by the authors of individual articles or columns in this journal.

Reprinting of any articles in this journal must be permitted by the editorial board.

วารสาร
มนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทบรรณาธิการ	1
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์	
ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่	3
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรชาติ พุทธิมา	
มาตรการที่ส่งผลกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชนจากการรับมือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประเทศเกาหลีใต้ในปี ค.ศ. 2021	22
ธัญชนก ดิษฐ์จันทวงศ์พร และ ดร. กนกกร ตัลยารักษ์	
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา ความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	47
ธัญญาศิริ แสนศรี และ รองศาสตราจารย์ ดร. กัลทิมา พิชัย	
การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	63
อาจารย์ศิริลักษณ์ เลิศศิริวิทยุทรัพย์	
ความคาดหวังต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยภายใต้แคมเปญ “Amazing New Chapters” กรณีนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย (GEI) ยุควิถีปกติใหม่	75
ดร. อนุพัทธ์ วรพงศ์พัชร	
บทวิจารณ์หนังสือ “พัฒนาการวรรณคดีไทย”	92
อาจารย์นัยนา ครุฑเมือง ดร. อนิสรา รัศมีเจริญ และ อาจารย์ตลยา แก้วคำแสน	

Journal of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

Editorial Notes	1
Asst. Prof. Dr. Kittipong Wongthip	
Ethnic Students' Ability to Adjust to University Life at Chiang Mai Rajabhat University	3
Asst. Prof. Surachart Putthima	
The measures affecting human rights principles resulting from South Korea's handling to the COVID-19 outbreak in 2021	22
Thunchanok Ditchanapongporn and Dr. Kanokkorn Tanyarak	
A Study of Matthayomsuksa 2 Students' Learning Achievements Using an Inquiry Method with Creative Problems Solving	47
Thanyasiri Saensri and Assoc. Prof. Kaltima Phichai	
Implementation of Multimedia Tools to Enhance Science Learning Skills of Primary 1 Students to Promote Basic Science Process skills	63
Siriluck Learthirunsap	
The Expectation of German, UK and Indian (GEI) Tourists Regarding Thai Tourism in the 'New Normal' under the 'Thai Way of Tourism' Campaign	75
Dr. Ntapat Worapongpat	
Book Reviews	92
Naiyana Khрутmuang, Dr. Anisara Rassamecharoen and Donlaya Kaewkhamsaen	

บทบรรณาธิการ

วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อค้นพบ ข้อคิดเห็นทางวิชาการและการวิจัย แก่นักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

บทความในวารสารฉบับนี้มีทั้งหมด 5 บทความ บทความแรกเป็นบทความที่ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวและความต้องการการสนับสนุนของนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนให้การศึกษามีความเท่าเทียมกันในสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรชาติ พุทธิมา ได้นำเสนอในบทความเรื่อง ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทความที่สองเป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อรับมือกับปัญหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่มาตรการเหล่านั้นกลับส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ ธัญชนก ดิษฐจิณพวงศ์พร และ ดร. กนกกร ตัลยารักษ์ ได้นำเสนอไว้ในบทความเรื่อง มาตรการที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนจากการรับมือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประเทศเกาหลีใต้ในปี ค.ศ. 2021

บทความที่สามและบทความที่สี่เป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยบทความที่สามเป็นบทความเรื่อง การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดย ศิริลักษณ์ เลิศหิรัญทรัพย์ และบทความที่สี่เป็นบทความเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย ธัญญาศิริ แสสนศรี และ รองศาสตราจารย์ ดร. กัลทิมา พิชัย ซึ่งทั้งสองบทความนี้เป็นบทความที่นำเสนอผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยใช้เทคนิค วิธีการต่าง ๆ

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาอย่างถ่องแท้และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศได้ในอนาคต

บทความที่ทำเป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย ยุควิถีปกติใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการท่องเที่ยวหลังจากที่มีการเปิดประเทศ ซึ่ง ดร. อนุพัทธ์ วรพงศ์พัชร ได้นำเสนอไว้ในบทความเรื่อง ความคาดหวังต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยภายใต้แคมเปญ “Amazing New Chapters” กรณีนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย (GEI) ยุควิถีปกติใหม่

บทความสุดท้ายเป็นบทความวิจารณ์หนังสือเรื่อง พัฒนาการวรรณคดีไทย โดย อาจารย์นิยนา ศรุฑเมือง ดร. อนิสรา รัตมีเจริญ และอาจารย์ดลยา แก้วคำแสน

ขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอก ที่กรุณาประเมินบทความให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณเจ้าของบทความทุกท่านที่ส่งบทความเข้ามาตีพิมพ์ในวารสารฯ

ท้ายนี้ กองบรรณาธิการขอเชิญผู้สนใจทุกท่านร่วมส่งบทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่แบ่งปันองค์ความรู้ในการพัฒนาศาสตร์ด้านมนุษยและสังคมต่อไป หากต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวารสารฯ หรือมีข้อเสนอแนะสามารถติดต่อได้ที่ husocjr@g.cmru.ac.th กองบรรณาธิการยินดีน้อมรับเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงวารสารฯ ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สามารถติดตามวารสารทางออนไลน์ได้ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/husocjr/index> หรือทาง QR code ท้ายบทบรรณาธิการนี้

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์

ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สุรชาติ พุทธิมา¹

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Received 9/11/2022 Revised 1/01/2023 Accepted 13/1/2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถในการปรับตัว และความต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการสร้างเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชาติพันธุ์ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 2 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 120 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชาติพันธุ์ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มาจากหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ปกาเกอญอ และม้ง มีภูมิลำเนาจากจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอนมากที่สุด โดยเหตุผลในการเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คือ มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนได้ตามความต้องการ ค่าเทอมไม่สูงมาก การเรียนการสอนมีคุณภาพ และที่ตั้งของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ไม่ไกลจากภูมิลำเนาเดิม ตามลำดับ ในประเด็นความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ พบว่านักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.83$) เมื่อจำแนกความสามารถในการปรับตัวเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษา ($\bar{X}=2.97$) รองลงมาคือด้านสังคม ($\bar{X}=2.96$) ด้านการเรียน ($\bar{X}=2.82$) และด้านอารมณ์-ส่วนบุคคล ($\bar{X}=2.62$) ตามลำดับ ในส่วนของความต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดต้องการให้มหาวิทยาลัยมีงานพิเศษที่หลากหลายให้นักศึกษาชาติพันธุ์ได้ทำเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน รองลงมาต้องการให้มหาวิทยาลัยมีการปรับพื้นฐานทางด้านภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับนักศึกษาชาติพันธุ์ มีกิจกรรมให้นักศึกษาชาติพันธุ์ได้ทำร่วมกัน มีชมรมนักศึกษาของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ตามลำดับ

คำสำคัญ: การปรับตัว, นักศึกษาชาติพันธุ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Ethnic Students' Ability to Adjust to University Life at Chiang Mai Rajabhat University

Surachart Putthima¹

¹Asst. Prof. of Information and Library Science Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

Received 9/11/2022 Revised 1/01/2023 Accepted 13/1/2023

Abstract

This research aims to study the ability of ethnic students to adjust to their new environment in Chiang Mai Rajabhat University, and the need for the university's support to enhance such adjustment. The sample group in this study consisted of 120 first- and second-year undergraduate students from various ethnic backgrounds who study at Chiang Mai Rajabhat University. This study utilized questionnaires as a research tool. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, and standard deviation. The results showed that the ethnic students at Chiang Mai Rajabhat University come from various ethnic groups. Most ethnic students are Karen and Hmong who domiciled in different provinces in the upper North, mostly from Chiang Mai and Mae Hong Son. The ethnic students in this study specified that the reasons for choosing Chiang Mai Rajabhat University were the variety of courses available to accommodate their needs, tuition fees being not very high, the quality of teaching, and the location of the university not being far from their former hometowns, respectively. As for the adjustment of the ethnic students, it was found that the student's overall adjustment was at a moderate level ($\bar{x}=2.83$). When categorizing four aspects pertaining to their ability to adjust, the following order of average values were determined, namely: institutional ($\bar{x}=2.97$), social ($\bar{x}=2.96$), academic ($\bar{x}=2.82$), and personal-emotional ($\bar{x}=2.62$), respectively. In terms of the need for support from Chiang Mai Rajabhat University, the results were as follows: most ethnic students need the university to provide various part-time jobs for ethnic students to earn money while studying. They also demand that the university to provide the Thai and English language foundation programs that are suitable for

ethnic students, both Thai and English. Finally, the ethnic students wish for activities catered specifically for ethnic students and student clubs for each ethnic group.

Keywords: Adjustment, Ethnic students, Chiang Mai Rajabhat University

1. ที่มาและความสำคัญปัญหา

บริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีผู้คนจากหลากหลายชาติพันธุ์เข้ามาตั้งถิ่นฐานหลายกลุ่ม ก่อตั้งชุมชนที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ภูมิปัญญา ฯลฯ ผ่านรุ่นพ่อแม่สู่รุ่นลูกหลานมาเป็นระยะเวลายาวนานจนถึงปัจจุบัน (น่านฟ้า จันทะพรม, 2561) สำหรับคำว่า “ชาติพันธุ์” หมายถึง กลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา คติความเชื่อ มีการสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษกลุ่มเดียวกัน (ศักราช ฟ้าขาว, 2555) ส่วนคำว่า “กลุ่มชาติพันธุ์” คือ กลุ่มคนหรือกลุ่มชนที่ถูกมองว่าแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ในทางกายภาพหรือวัฒนธรรม ซึ่งเป็นคำกลางที่ใช้เรียกกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมของตนเอง ทั้งชาวเขา ชนกลุ่มน้อย และชาติพันธุ์ เพื่อหลีกเลี่ยงนัยยะการดูถูกทางวัฒนธรรม จากการรวบรวมงานวิจัยในฐานข้อมูลและหลักการจำแนกชื่อเรียกชาติพันธุ์ที่คนในกลุ่มชาติพันธุ์ใช้เรียกตนเอง พบว่าประเทศไทยมีกลุ่มชาติพันธุ์มากกว่า 62 กลุ่ม (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2549) ซึ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนมีกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์และแตกต่างไปจากวัฒนธรรมไทย อาทิ ปกาเกอญอ ม้ง อาข่า ลาหู่ ละว้า เมี่ยน ดาระอั้ง ลีซู รวมทั้ง ไทยวน ไทใหญ่ ไทลื้อ คะฉิ่น มลาบรี จินยูนาน เป็นต้น นับว่าเป็นความหลากหลายในสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีมาแต่ดั้งเดิมในดินแดนแห่งนี้ โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางความเจริญทั้งทางเศรษฐกิจการค้าและการปกครองมาแต่ครั้งอดีต แต่เมื่อเกิดรัฐชาติสมัยใหม่ในยุคล่าอาณานิคมส่งผลให้เกิดการสร้างค่านิยมความเป็นไทย ความเป็นอื่น ความเป็นชนกลุ่มน้อยและความเป็นชายขอบอื่น ๆ ตามมา โดยผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองการปกครองจะมองกลุ่มคนเหล่านี้ว่าไม่ใช่คนไทย และคิดถึงความมั่นคงของรัฐเป็นหลัก ทำให้ผู้ปกครองในส่วนกลางมีนโยบายในการหลอมรวมวัฒนธรรมและความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งเป็นคนส่วนน้อยและเป็นคนชายขอบที่ตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของรัฐชาติให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชาติ ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระ

พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ได้ดำเนินการผนวกดินแดนชายขอบต่าง ๆ เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสยาม (ประสิทธิ์ ลิปรีชา และมุกดาวรรณ ศักดิ์บุญ, 2564) และมีความพยายามที่จะลบล้างความรู้สึกเป็นอื่นและสร้างความเป็นไทยผ่านการศึกษา อันเป็นแนวคิดหนึ่งของกระบวนการของรัชชาติสมัยใหม่ ทำให้ตั้งแต่นั้นมา มีการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทยเพื่อสร้างจิตสำนึกความเป็นไทยให้กระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ส่งผลให้เด็กชาติพันธุ์ต้องเริ่มเรียนรู้ในการปรับตัวเข้าสู่ความเป็นไทย

สำหรับแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง รวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นปีที่หนึ่งถึงชั้นปีที่เก้าของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545, 2545) จากการที่รัฐได้สร้างระบบและกลไกด้วยการประกาศใช้กฎหมายให้เด็กต้องเข้าสู่ระบบการศึกษา ประกอบกับการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เอื้อให้ประชาชนที่มีข้อจำกัดได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบ ส่งผลให้เด็กในกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร สำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และยังมีเยาวชนชาติพันธุ์ส่วนหนึ่งที่ได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันที่ผลิตบัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และเป็นสถาบันหลักที่บูรณาการองค์ความรู้สู่นวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ (ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 2561) แรกเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏมีสถานะเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูกระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ จากนั้นมีการพัฒนามาสู่การเป็นวิทยาลัยครู และสถาบันราชภัฏตามลำดับ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมลงพระปรมาภิไธย ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547 อันมีผลให้สถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมีสถานภาพเป็น

นิติบุคคลโดยสมบูรณ์ โดยในมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติดังกล่าวระบุอย่างชัดเจนว่า มหาวิทยาลัยจะปฏิเสธการรับผู้สมัครผู้ใดเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือยุติหรือชะลอการศึกษาของนักศึกษาผู้ใดด้วยเหตุเพียงว่าผู้นั้นขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงเพื่อจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ แก่มหาวิทยาลัยมิได้ (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547, 2547) ซึ่งส่งผลต่อนโยบายในการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจากการศึกษานโยบายและกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบนในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ของ ปรีดา จันทรแจ่มศรี, นาวัน พรหมใจสา, เลห้ล่า ตริเอกานุกูล และ โกมินทร์ วังอ่อน (2564) พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบนมีนโยบายในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์อย่างชัดเจน รวมทั้งมีการวางระบบและกลไกในการสร้างโอกาสในการศึกษาของนักศึกษาชาติพันธุ์ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดกลยุทธ์ส่งเสริมโอกาสในการศึกษาแก่เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ด้วยปัจจัยที่กล่าวข้างต้นจึงเอื้อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือเป็นสถานศึกษาที่ให้โอกาสนักศึกษาชาติพันธุ์ในการเข้ามาศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ (Coleman & Hammen, 1981) ซึ่งการเปลี่ยนสถานศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาสู่ระดับอุดมศึกษา ทำให้นักศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการเรียนใหม่ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลต่อสภาพจิตใจและอารมณ์ซึ่งก่อให้เกิดความวิตกกังวลกับความท้าทายและสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ต้องเผชิญ (Longobardi, Settanni, Prino, Fabris, & Marengo, 2019) หากนักศึกษาไม่สามารถปรับตัวหรือปรับตัวได้ไม่ดีก็อาจส่งผลต่อการเรียนและการเข้าสังคมในมหาวิทยาลัยได้จากการศึกษาของ Elias, Noordin, & Mahyuddin (2010) พบว่านักศึกษาที่ปรับตัวได้ไม่ดีจะออกจากมหาวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษา เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เจนวิทย์ วาริโป (2562) ที่พบว่าเจตคติต่อการสอนการเรียนรู้ การปรับตัวในมหาวิทยาลัย และการรับรู้ความสามารถทางวิชาการของตนเอง ล้วนมีความสัมพันธ์กับการลาออกกลางคันหรือการคงอยู่ของนักศึกษา สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์

ในการเรียนมหาวิทยาลัยนั้น พบว่านักศึกษาชาติพันธุ์ต่างต้องประสบปัญหาการปรับตัวในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเรียนรู้ เป็นต้น (วิลาวัณย์ หงษ์อนุรักษ์, 2556 ; ศิริพร สัตยานุรักษ์, จารุวัฒน์ สัตยานุรักษ์ และณัฐพล นันทภาณวัฒน์, 2560 ; ฐิติกานต์ สายใจผาดอย, 2564)

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น การศึกษาความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์จึงเป็นประเด็นที่ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญและหาแนวทางป้องกัน เนื่องจากปัญหาการปรับตัวไม่ได้ของนักศึกษาอาจจะส่งผลทำให้นักศึกษาชาติพันธุ์การออกกลางคันและการพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังเสียเวลา และโอกาสของนักศึกษาเหล่านั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อที่จะได้ทราบระดับความสามารถในการปรับตัวและความต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการสร้างเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา การเตรียมความพร้อมนักศึกษา การจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ฯ ให้นักศึกษาชาติพันธุ์มีทักษะความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองและสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสามารถในการปรับตัว และความต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการสร้างเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้ทราบระดับความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2) กองพัฒนานักศึกษา และสถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รวมทั้ง สโมสรนักศึกษาและงานกิจกรรมนักศึกษาของแต่ละคณะและวิทยาลัย ตลอดจน หลักสูตร/ภาควิชาต่าง ๆ ที่จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาได้แนวทางในการ แก้ไขปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ ตลอดจนแนวทางในการจัดกิจกรรมและ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมกับนักศึกษาชาติพันธุ์ต่อไป

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษาชาติพันธุ์ หมายถึง นักศึกษาที่มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาพูดเดียวกัน มีเอกลักษณ์และแตกต่างไปจากวัฒนธรรมไทย และเชื่อว่าสืบทอดเชื้อสาย มาจากบรรพบุรุษกลุ่มเดียวกัน อาทิ ปกาเกอญอ ม้ง อาข่า ลาหู่ ละว้า เมี่ยน ดาระอั้ง ลีซู เป็นต้น ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 ของมหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่ และลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา2565

การปรับตัว หมายถึง การที่นักศึกษาชาติพันธุ์เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง สามารถ ยอมรับและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านอารมณ์-ส่วนบุคคล และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม โดย แสดงออกมาเป็นความรู้สึกและพฤติกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและ ความต้องการของตน เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นและใช้ชีวิตอยู่ใน มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่ได้อย่างมีความสุข

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีวิธีการ ดำเนินการวิจัย ดังนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 120 คน สำหรับการส่งแบบสอบถามถึงกลุ่ม

ตัวอย่างโดยไม่ได้กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามคณะและวิทยาลัย แต่ใช้การแจกแบบสอบถามแบบบังเอิญกับกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงได้และยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล

5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา หลักสูตร/สาขาวิชาที่เรียน กลุ่มชาติพันธุ์ ภูมิสำเนาเดิม จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา สถานภาพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา อาชีพของบิดาและมารดา ผู้อุปการะส่งเสียในการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน ความเพียงพอของรายได้ วิธีการหารายได้ เพิ่มหากค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ และเหตุผลในการเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว และความต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและนำมาสร้างแบบสอบถามและประเมินคุณภาพแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว นักศึกษาชาติพันธุ์ และการประเมินการปรับตัว จากนั้นนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถาม

2) พัฒนาแบบสอบถาม โดยกำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่ง แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-ended questions) และคำถามปลายเปิด (Open-ended questions) โดยแบ่งโครงสร้างแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 16 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ จำนวน 70 ข้อ โดยปรับปรุงจากแบบประเมินการปรับตัวของ Baker and Siryk's Student

Adaptation to College Questionnaire (SACQ) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการปรับตัวของนักศึกษา ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย Baker and Siryk (1984, 1989 อ้างถึงในจุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์, 2542) จำนวน 67 ข้อ และเพิ่มเติมข้อคำถามเฉพาะที่ใช้สำหรับการสำรวจความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 3 ข้อ โดยมีข้อความที่มีความหมายทางบวก และข้อความที่มีความหมายทางลบ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนที่แตกต่างกัน โดยแบ่งเป็น

2.1) ข้อคำถามในเกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเรียน มีจำนวน 24 ข้อ

2.2) การปรับตัวด้านสังคม มีจำนวน 20 ข้อ

2.3) การปรับตัวด้านอารมณ์-ส่วนบุคคล มีจำนวน 15 ข้อ

2.4) การปรับตัวด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษา มีจำนวน 15 ข้อ

ทั้งนี้ การปรับตัวด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษาจะมีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อที่ซ้ำกับการปรับตัวด้านอื่น ๆ โดยมี 1 ข้อที่ซ้ำกับการปรับตัวด้านการเรียน และมีจำนวน 8 ข้อที่ซ้ำกับการปรับตัวด้านสังคม ดังนั้น จึงมีข้อคำถาม 5 ข้อ ที่เหลืออยู่ไม่ได้จัดอยู่ใน Subscales ไต ๆ แต่ข้อคำถามทั้ง 5 ข้อนี้จะถูกนำมาคิดคะแนนรวมทั้งหมด (Full Scale Score) ของการปรับตัว แต่ไม่ได้นำมาคิดรวมกับการปรับตัวในด้านใดด้านหนึ่งทั้ง 4 ด้าน ซึ่งในส่วนนี้มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 4 ระดับ (Rating scale) คือ ตรงกับฉันมากที่สุด ตรงกับฉันปานกลาง ตรงกับฉันเล็กน้อย และไม่ตรงกับฉันเลย

ตอนที่ 3 ความต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ จำนวน 8 ข้อ ซึ่งในส่วนนี้มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของนักศึกษาชาติพันธุ์ต่อมหาวิทยาลัย ในส่วนนี้มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด

3) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสมบูรณ์ของข้อคำถามโดยพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง

(IOC) มากกว่า หรือเท่ากับ 0.50 ซึ่งหมายถึง ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี

4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้และหาค่าความเที่ยงตรงแล้วไปใช้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชาติพันธุ์ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 20-25 ตุลาคม 2565 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตเวียงบัว และวิทยาเขตแมริม ผู้วิจัยได้รับแบบสำรวจกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 114 ชุด (ร้อยละ 95.00)

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการแปลความหมายของคะแนนนั้นพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนข้อคำถาม โดยมีคะแนนเต็มเท่ากับ 4 ซึ่งเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง ปรับตัวไม่ได้

ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ปรับตัวได้เล็กน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ปรับตัวได้ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.00 หมายถึง ปรับตัวได้ดีที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของนักศึกษาชาติพันธุ์ต่อมหาวิทยาลัย วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลโดยการสรุปประเด็นข้อเสนอแนะ

6. ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64.04) กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 58.77) โดยสังกัดหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ (ร้อยละ 17.54) กลุ่มชาติพันธุ์จำนวนมากที่สุดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปกาเกอญอ (ร้อยละ 39.47) โดยมีภูมิลำเนาจากจังหวัดเชียงใหม่ (ร้อยละ 36.84) มาจากครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 89.47) มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 1-2 คน (ร้อยละ 40.35) โดยบิดาไม่ได้รับการศึกษา (ร้อยละ 35.09) มารดาไม่ได้รับการศึกษา (ร้อยละ 42.11) บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 68.42) และมารดาประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 64.04) นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายจากบิดามารดา (ร้อยละ 83.33) โดยได้รับเดือนละ 2,001-3,000 บาทโดยประมาณ (ร้อยละ 39.48) ซึ่งส่วนใหญ่ระบุว่ามีความเพียงพอ (ร้อยละ 62.28) แต่หากบางเดือนที่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมมากกว่าเงินที่ได้รับ นักศึกษาระบุว่าจะใช้วิธีการรับจ้างหรือทำงานเพื่อหารายได้พิเศษเพื่อหารายได้เพิ่มให้เพียงพอ (ร้อยละ 42.11) ในส่วนของเหตุผลในการเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ นั้น นักศึกษาระบุว่ามีสาขาวิชาให้เลือกเรียนได้ตามความต้องการ (ร้อยละ 80.70) ค่าเทอมไม่สูงมาก (ร้อยละ 59.65) การเรียนการสอนมีคุณภาพ (ร้อยละ 40.35) และที่ตั้งของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ไม่ไกลจากภูมิลำเนาเดิม (ร้อยละ 36.84) ตามลำดับ

สำหรับความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.83$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้สึกรู้สึกต่อสถานศึกษา ($\bar{X}=2.97$) รองลงมาคือด้านสังคม ($\bar{X}=2.96$) และด้านการเรียน ($\bar{X}=2.82$) ตามลำดับ

ส่วนความสามารถในการปรับตัวด้านอารมณ์-ส่วนบุคคล ($\bar{X}$ =2.62) เป็นลำดับสุดท้าย
 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ จำแนกเป็นรายด้าน

ความสามารถในการปรับตัว	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านการเรียน	2.82	0.75	ปรับตัวได้ปานกลาง	3
ด้านสังคม	2.96	0.76	ปรับตัวได้ปานกลาง	2
ด้านอารมณ์-ส่วนบุคคล	2.62	0.90	ปรับตัวได้ปานกลาง	4
ด้านความรู้สึกรู้สึกต่อสถานศึกษา	2.97	0.81	ปรับตัวได้ปานกลาง	1

ความต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่านักศึกษาชาติพันธุ์ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีงานพิเศษที่หลากหลายให้นักศึกษาชาติพันธุ์ได้ทำเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน (ร้อยละ 70.18) รองลงมาต้องการให้มหาวิทยาลัยมีการปรับพื้นฐานทางด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับนักศึกษาชาติพันธุ์ (ร้อยละ 68.42) ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมให้นักศึกษาชาติพันธุ์ได้ทำร่วมกัน เช่น การจัดนิทรรศการชาติพันธุ์ การแข่งขันกีฬา ฯ (ร้อยละ 66.67) ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีชมรมนักศึกษาของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง (ร้อยละ 64.91) ต้องการให้มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาชาติพันธุ์ เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จิตอาสา ฯ (ร้อยละ 55.26) และต้องการให้มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาชาติพันธุ์ เช่น เทคนิคการจดบันทึก การฝึกนำเสนอ ฯ (ร้อยละ 50.88) ตามลำดับ

ส่วนข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถปรับตัวและใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุขจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาได้แก่

1) ย่อยากให้มีทุนการศึกษาของนักศึกษาชาติพันธุ์ เช่น ค่าใช้จ่ายการดำรงชีวิต ค่าอุปกรณ์การเรียน เพราะยังมีนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และมีหลายกรณีที่นักศึกษาออกจากมหาวิทยาลัยเพราะไม่มีทุนที่จะเรียนต่อ รวมทั้งมีการจัดงานพิเศษให้นักศึกษาหารายได้ระหว่างเรียน

- 2) อยากให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ของนักศึกษาชาติพันธุ์
- 3) ควรมีชมรมนักศึกษาของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์
- 4) ควรมีความเท่าเทียมต่อกลุ่มชาติพันธุ์ในการดำเนินการต่าง ๆ
- 5) ควรมีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยของกลุ่มชาติพันธุ์
- 6) ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ของตนเอง
- 7) ควรมีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาชาติพันธุ์เพื่อให้นักศึกษามีความสามัคคีและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
- 8) ควรพัฒนาอาคารเรียนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่านี้

7. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1) ชาติพันธุ์และภูมิถิ่นเดิมของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มาจากหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นผลจากนโยบายและกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยที่เปิดโอกาสให้กับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ได้เข้ามาศึกษา ทั้งวิธีการรับเข้า ค่าธรรมเนียมการศึกษา มาตรการช่วยเหลือและสนับสนุนทุนการศึกษา (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547, 2547 ; ปรีดา จันทรแจ่มศรี, นาวิณ พรหมใจสา, เลหลำ ตรีเอกานุกูล และ โกมินทร์ วังอ่อน, 2564 ; พิสิษฐ์ นาสี, 2564) โดยกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากที่สุด 2 ลำดับแรก ได้แก่ ปกาเกอญอและม้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของขวัญชีวัน บัวแดง, ปนัดดา บุญยสารนัย และประสิทธิ์ ลิปรีชา (2546) ที่พบว่าลักษณะทางประชากรของกลุ่มชาติพันธุ์บนที่สูงที่เข้ามาอยู่ในเมืองเชียงใหม่มากที่สุด คือ กลุ่มชาติพันธุ์ม้งและปกาเกอญอ เนื่องจากการเข้ามาของศาสนาคริสต์ที่มีบทบาทอย่างมากในการพาลูกหลานชาติพันธุ์มาเรียนหนังสือด้วยในเมืองเชียงใหม่และอำเภอใกล้เคียง รวมทั้งการเกิดขึ้นของสถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา พุทธ และองค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่พักและที่เรียนหนังสือแก่เยาวชนจากชุมชนบนที่สูง เป็นปัจจัยที่ส่งผลในการดึงดูดคนบนพื้นที่สูงเข้ามาปักหลักในเมือง ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นผลมาจากโครงสร้างทางการศึกษาที่เปิดกว้างมากขึ้น รวมทั้งสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองภายในประเทศ และในระดับสากลคือโลกาภิวัตน์ ที่ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนหนึ่งตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่จะช่วยยกระดับสถานะทางสังคมและคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

และต้องการให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษาในระดับสูง เพราะศักยภาพดังกล่าวจะช่วยเปิดโอกาสในการทำงานที่หลากหลายและมีรายได้เพียงพอสำหรับการช่วยเหลือจุนเจือครอบครัว นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดเชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจังหวัดดังกล่าวเป็นพื้นที่บริการการศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่รับผิดชอบ

2) เหตุผลในการเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาชาติพันธุ์ระบุเหตุผล 4 ประการแรกในการเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คือ มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนได้ตามความต้องการ ค่าเทอมไม่สูงมาก การเรียนการสอนมีคุณภาพ และที่ตั้งของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ไม่ไกลจากภูมิลำเนาเดิม ทั้งนี้ เพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน มีรุ่นพี่ที่เป็นบัณฑิตชาติพันธุ์มากมายที่เป็นต้นแบบและแรงบันดาลใจให้กับรุ่นน้อง ทำให้นักศึกษาชาติพันธุ์มีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อีกทั้งนักศึกษาชาติพันธุ์เป็นกลุ่มคนที่มีต้นทุนทางเศรษฐกิจที่ไม่สูงมาก เพราะส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรทำให้ไม่มีกำลังทรัพย์มากนักในการส่งเสียบุตรหลานให้ได้รับการศึกษาในระดับสูง ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จึงเป็นสถานศึกษาที่เหมาะสมกับนักศึกษากลุ่มนี้ นอกจากนี้ พิสิษฐ์ นาสี (2564) ยังวิเคราะห์ว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ยังมีปัจจัยเกื้อหนุนอื่น ๆ ที่ทำให้นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์เข้ามาศึกษา อาทิ ระบบการรับสมัครมีความหลากหลายและยืดหยุ่น การปรับปรุงเกณฑ์การรับเข้าสำหรับเด็กจากกลุ่มที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้สามารถเข้าศึกษาได้ในทุกหลักสูตรภาษาไทยตามความสนใจและศักยภาพของนักศึกษา การจัดตั้งวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนเพื่อรองรับนักศึกษาในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ การรับนักศึกษาชาติพันธุ์ตามความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาศึกษา เช่น โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น เป็นต้น ซึ่งถือว่าปัจจัยดังกล่าวเป็นจุดเด่นของมหาวิทยาลัยที่ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้ตัดสินใจเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เชียงใหม่จึงควรรักษาจุดเด่นเหล่านี้ให้คงไว้ และควรนำปัจจัยข้างต้นนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

3) ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวโดยรวมในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร สัตยานุรักษ์, จารุวัฒน์ สัตยานุรักษ์ และ ญัฐพล นันทภาณุวัฒน์ (2560) ที่สำรวจปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ ในการดำเนินชีวิตระหว่างการศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านภาษาและการสื่อสาร ด้านบุคลิกภาพ และด้านเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชาติพันธุ์ที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ผ่านการศึกษาในระบบโรงเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมเบื้องต้นให้กับนักศึกษากลุ่มนี้มาพอสมควร ทั้งในด้านสังคมและการปฏิบัติตน พื้นฐานทางภาษา และวัฒนธรรม การเรียนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน ฯลฯ แต่ในด้านความอารมณ์รู้สึกของนักศึกษากลุ่มนี้นั้นยังรู้สึกว่าจะถูกเลือกปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาบางส่วนเห็นว่าตนยังไม่ได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมเสมอภาค หรือรู้สึกว่าจะตนมีความสามารถไม่เทียบเท่าเพื่อนคนอื่น ๆ ดังผลการศึกษาที่จำแนกความสามารถในการปรับตัวเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาชาติพันธุ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีความสามารถในการปรับตัวด้านอารมณ์-ส่วนบุคคล และด้านการเรียน เป็น 2 ลำดับสุดท้าย ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ วิลาวัลย์ หงษ์อนุรักษ์ (2556) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาชาติพันธุ์ใน 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชาติพันธุ์ส่วนใหญ่มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนมากที่สุด โดยส่วนใหญ่พบปัญหาเรื่องการปรับตัวในด้านการเรียน เช่น เรียนไม่ทันเพื่อน ความรู้พื้นฐานไม่ดี เนื้อหาแต่ละวิชายาก ส่งงานไม่ทัน ไม่กล้าปรึกษาเรื่องการเรียน เป็นต้น เพียงแต่งานวิจัยของ วิลาวัลย์ หงษ์อนุรักษ์ ไม่ได้ศึกษาประเด็นปัญหาการปรับตัวทางด้านอารมณ์ อย่างไรก็ตามความสามารถในการปรับตัวด้านอารมณ์และด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้ เพราะการที่นักศึกษาชาติพันธุ์ต้องจากบ้านในภูมิภาคเดิมของตน

เพื่อมาอาศัยอยู่ในเมืองซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมใหม่ที่นักศึกษาไม่คุ้นเคย อาจจะส่งผลต่ออารมณ์และจิตใจ ต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างมากในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ ประกอบกับความรับผิดชอบในการเรียนที่ต้องมีมากขึ้น จึงอาจจะทำให้นักศึกษาเกิดความเหงา ความเครียดและสับสนได้ ทั้งนี้ หากปัญหาในการจัดการทางด้านอารมณ์นี้ไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือแก้ไขอย่างทันที่ทั้งที่ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักศึกษาได้

4) ความต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาชาติพันธุ์ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีงานพิเศษที่หลากหลายให้นักศึกษาชาติพันธุ์ได้ทำเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีนโยบายและกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ดังที่ปรากฏในการศึกษาของของ ปรีดา จันทรแจ่มศรี, นาวัน พรหมใจสา, เลห์ล่า ตรีเอกานุกุล และ โกมินทร์ วังอ่อน (2564) ส่งผลทำให้นักศึกษาชาติพันธุ์ที่มีต้นทุนทางเศรษฐกิจที่ไม่สูงนักสามารถเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ค่อนข้างมาก อีกทั้งนักศึกษาชาติพันธุ์ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกร ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอน โดยนักศึกษาจะได้รับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน 2,001-3,000 บาท ซึ่งนักศึกษาระบุว่าเพียงพอ แต่ในบางเดือนที่มีรายจ่ายมากกว่าปกติ เช่น มีค่ากิจกรรม ค่าเอกสารประกอบการเรียน ค่าจัดทำสื่อประกอบการเรียน ฯ นักศึกษาก็ระบุว่าจะใช้วิธีการทำงานเพื่อหารายได้พิเศษเพื่อหารายได้เพิ่มให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ถึงแม้ว่านักศึกษาชาติพันธุ์จะมีโอกาสในการเข้าถึงกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้ แต่ก็มีนักศึกษาบางส่วนที่ไม่มีสิทธิ์เนื่องจากไม่มีสถานะทางทะเบียน รวมทั้งทุนการศึกษาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่มีในปัจจุบันก็อาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีงานพิเศษที่หลากหลายและเพียงพอเพื่อรองรับให้นักศึกษาชาติพันธุ์ได้ทำเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนก็จะช่วยให้นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของตนเองในระหว่างเรียนได้

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

1) กองพัฒนานักศึกษา และสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รวมทั้งสโมสรนักศึกษาและงานกิจกรรมนักศึกษาของแต่ละคณะและวิทยาลัย ตลอดจน

หลักสูตร/ภาควิชาต่าง ๆ ที่จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาควรคำนึงถึงความแตกต่างและหลากหลายของนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาชาติพันธุ์ที่มีธรรมชาติและวัฒนธรรมเฉพาะตัว เพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาชาติพันธุ์อย่างแท้จริง

2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา การเตรียมความพร้อมนักศึกษา รวมทั้งการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาชาติพันธุ์ ๆ ควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวทั้งทางด้านอารมณ์และด้านการเรียน ตลอดจนหนุนเสริมความสามารถทางด้านเศรษฐกิจโดยการจัดหาทุนการศึกษา งานพิเศษที่เหมาะสมหลากหลายและเพียงพอให้นักศึกษาชาติพันธุ์ เพื่อให้นักศึกษามีรายได้เพียงพอ สามารถใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุขจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ควรศึกษาวิธีการส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวหรือพัฒนาแนวทางการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาชาติพันธุ์ในการเรียนระดับอุดมศึกษา อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือพัฒนานักศึกษากลุ่มนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชีวัน บัวแดง, ปณิตดา บุญยสาระนัย และประสิทธิ์ ลิปรีชา. (2546). *วิถีชีวิตชาติพันธุ์ในเมือง*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฬาลักษณ์ ร่มวิริยะพงษ์. (2542). *การศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2542*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจนวิทย์ วาริโป. (2562). *ปรากฏการณ์การลาออกกลางคันและการคงอยู่ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยบูรพา โดยการศึกษาการสำรวจ การอธิบาย และการทำนาย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยวัดผลและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ฐิติกานต์ สายใจผาดอย. (2564). พุทธทางสังคมกับชีวิตและการปรับตัวของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ใน *การสัมมนาวิชาการด้านพัฒนาสังคม ครั้งที่ 6 เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ ความมั่นคง โลกใหม่ ในยุค New Normal*. กำแพงเพชร: โปรแกรมวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. (2561). *ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) (ฉบับปรับปรุง 11 ตุลาคม 2561)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- น่านฟ้า จันทะพรม. (2561). การรับรู้อัตลักษณ์ชุมชนของนักศึกษาชาติพันธุ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 5(1), 135-173.
- ประสิทธิ์ ลิปรีชา และมุกดาวรรณ ศักดิ์บุญ (2564). การศึกษาเพื่อความเป็นไทยกับกลุ่มชนพื้นเมืองในภาคเหนือ. *วารสารธรรมศาสตร์*, 40 (2), 68-97.
- ปรีดา จันทรแจ่มศรี, นาวัน พรหมใจสา, เลหล่า ตรีเอกานุกูล และ โกมินทร์ วังอ่อน. (2564). กลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐภาคเหนือตอนบนในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 12(2), 346-359.
- พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. (2545, ธันวาคม 31). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 119 ตอนที่ 128, หน้า 11 ก.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. (2547, มิถุนายน 14). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 121 ตอน 23, หน้า 1 ก พิเศษ.
- พิสิษฐ์ นาสี. (2564). การปรับตัวของเยาวชนไทใหญ่ผ่านการศึกษาในประเทศไทย. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิลาวัณย์ หงษ์อนุรักษ. (2556). *การปรับตัวในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาชาติพันธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศักราช ฟ้าขาว. (2555). รูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรม
พื้นบ้านของศูนย์ชาติพันธุ์ศึกษาวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ศิริพร สัตยานุรักษ์, จารุวัฒน์ สัตยานุรักษ์ และ ญัฐพล นันทภาณุวัฒน์. (2560). การ
ปรับตัวในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาชาติพันธุ์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขต
เชียงใหม่. เชียงใหม่: สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2549). ข้อมูลโครงการพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยทางชาติพันธุ์
ในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. สืบค้นจาก
<https://www.sac.or.th>
- Coleman, J. C., & Hammen, C. L. (1981). *Abnormal Psychology and Modern
Life*. New York: Bombay.
- Elias, H., Noordin, N. & Mahyuddin, R. H. (2010). Achievement motivation and
self-efficacy in relation to adjustment among university students.
Journal of Social Sciences, 6(3), 333-339.
- Longobardi, C., Settanni, M., Prino, L. E., Fabris, M. A., & Marengo, D. (2019).
Students' psychological adjustment in normative school transitions
from kindergarten to high school: Investigating the role of teacher-
student relationship quality. *Frontiers in Psychology*, 10 Retrieved
from <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01238>

มาตรการที่ส่งผลกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชน
จากการรับมือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประเทศเกาหลีใต้ในปี ค.ศ. 2021

ธัญชนก ดิษฐ์จนพงศ์พร¹ กนกกร ตัลยารักษ์²

¹ นิสิตภาควิชาภาษาตะวันออก ภาษาเกาหลี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² อาจารย์ภาควิชาภาษาตะวันออก ภาษาเกาหลี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Received 25/04/2022 Revised 29/25/2022 Accepted 31/05/2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษามาตรการที่ส่งผลกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชนจากการรับมือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประเทศเกาหลีใต้ในปี ค.ศ. 2021 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษามาตรการจากเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 และศึกษาผลกระทบจากกรณีศึกษาที่ปรากฏในข่าวสื่อออนไลน์แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า ประเทศเกาหลีใต้มีมาตรการรับมือสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งหมด 3 มาตรการ ประกอบด้วย มาตรการทางสาธารณสุขเกาหลี (3Ts) มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม และมาตรการสนับสนุนการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ซึ่งมาตรการดังกล่าวล้วนส่งผลกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชนของประชาชน เช่น สิทธิด้านสุขภาพ สิทธิความเป็นส่วนตัว สิทธิมาตรฐานการครองชีพ เป็นต้น

คำสำคัญ: โควิด-19, มาตรการทางสาธารณสุขเกาหลี, การเว้นระยะห่างทางสังคม, หลักสิทธิมนุษยชน

The Measures Affecting Human Rights Principles Resulting from South Korea's Handling to the Covid-19 Outbreak in 2021

Thunchanok Ditchanapongporn¹ Kanokkorn Tanyarak²

¹ Student at Department of Korean Language, Faculty of Humanities,
Srinakharinwirot University

² Lecturer of Department of Korean Language, Faculty of Humanities,
Srinakharinwirot University

Received 25/04/2022 Revised 29/25/2022 Accepted 31/05/2022

Abstract

This research focuses on the measures which have affected the human rights principles as a result of South Korea's handling of the COVID-19 outbreak in 2021. This is a qualitative study that examines existing evidence pertaining to the subject matter of COVID—19 outbreak extracted from websites and related case studies that appear in online news media. The data were then analyzed to determine the impact of such measures. According to the study's findings, South Korea has three measures in place to deal with the COVID-19 epidemic: the Korean Public Health Measure (3Ts), the Social Distancing Measure, and the COVID-19 Vaccination Support Measure. All these measures have impacted the citizens' human rights principles in a variety of ways.

Keywords: COVID-19, Human Rights, Korean Public Health Measure, Social Distancing

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วิกฤตการณ์ทางสุขภาพครั้งใหญ่ที่เปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตของใครหลาย ๆ คน ไปอย่างเต็มรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) การทำงานจากที่บ้าน (Work From Home) ประเด็นหลักในสองปีที่ผ่านมาคงจะหนีคำว่า ‘COVID-19’ ไปไม่ได้ และเป็นอีกครั้งที่ทั่วโลกต้องตกอยู่ในความวุ่นวายท่ามกลางวิกฤตจากโรคติดเชื้อไวรัส ซึ่งครั้งนี้ไม่ใช่ครั้งแรกที่มีการระบาดของโรคเป็นวงกว้าง ทั้งโรคซาร์สที่แพร่ระบาดในปี ค.ศ. 2003 ผู้ติดเชื้อ 8,098 ราย ผู้เสียชีวิต 774 ราย อัตราการเสียชีวิต 9.56 % (PPTVHD36, 2020) ไวรัสเมอร์สในปี ค.ศ. 2015 พบผู้ติดเชื้อ 2,498 ราย ผู้เสียชีวิต 858 ราย อัตราการเสียชีวิต 34.40 % (BBC Thailand, 2020) และโรคโควิด-19 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การระบาดครั้งนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern – PHEIC) และเป็นการแพร่ระบาดใหญ่ระดับโลก (Pandemic) เมื่อเทียบกับโรคซาร์ส (SARS) และไวรัสเมอร์สแล้ว การระบาดของโรคโควิด-19 นั้นมีความรุนแรงมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจาก วิกฤตการณ์ทางสุขภาพครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อประชากรทั่วโลกทั้งปัญหาด้านการควบคุมโรคและการจัดการทรัพยากรในระบบบริหารสุขภาพ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสครั้งนี้จึงเป็นโจทย์ใหญ่ที่แต่ละประเทศต้องเร่งแก้ปัญหาอย่างทันด่วนที่ ประเทศเกาหลีใต้เป็นหนึ่งในประเทศต้องรับมือกับสถานการณ์วิกฤตครั้งนี้ด้วยเช่นกัน จากประสบการณ์รับมือจากการแพร่ระบาดไวรัสเมอร์ส เกาหลีใต้ได้วางมาตรการรับมือในเชิงรุก รวมถึงวางแผนอย่างเป็นระบบ ซึ่งผลจากการดำเนินการตามมาตรการทำให้เกาหลีใต้ได้รับการยอมรับถึงประสิทธิภาพการรับมือได้อย่างดีเสมอต้นเสมอปลาย (Bloomberg, 2021) ทว่ามาตรการรับมือก็กลับนำมาซึ่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ยกตัวอย่างจากกรณีตัวอย่างการใช้กำไลข้อมือที่มีระบบติดตามตัวหรือกำไล EM มาใช้กับผู้ฝ่าฝืนมาตรการกักตนเอง (Self-Quarantine) (PPTVHD36, 2020) ผู้วิจัยเห็นว่าการควบคุมสถานการณ์วิกฤตควรตั้งอยู่บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมจึงดำเนินการวิจัยในหัวข้อนี้

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษามาตรการรับมือสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 จากหน่วยงานควบคุมและป้องกันโรคเกาหลีใต้ (KCDA) ภายใต้กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการ
- 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากมาตรการรับมือสถานการณ์โควิด-19 ต่อหลักสิทธิมนุษยชน

3. กรอบแนวคิด

3.1 หลักสิทธิมนุษยชนกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง (ICCPR)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้บัญญัติไว้ทั้งหมด 53 ข้อ แบ่งเป็น 6 ภาค ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนได้พิจารณาหลักสิทธิมนุษยชนทั้งหมด 4 ข้อโดยพิจารณาความสอดคล้องกับข่าวผลกระทบการใช้มาตรการควบคุมสถานการณ์โควิด

3.1.1 สิทธิในการดำรงชีวิต

สิทธิในการดำรงชีวิตเป็นสิทธิตามกฎหมายตามสัญญาตญาณการอยู่รอดของมนุษย์และสิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้ถูกตัดขาดจากความตั้งใจของตนเอง “ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับสิทธิการมีชีวิต เสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย” (มาตรา 3)

3.1.2 สิทธิความเท่าเทียมกัน

ทุกคนมีสิทธิทั้งหมดที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่น ๆ (มาตรา 2 วรรค 1)

3.1.3 สิทธิที่จะเคารพความเป็นส่วนตัว

เสรีภาพความเป็นส่วนตัวและรับประกันสิทธิของบุคคลที่จะมีชีวิตอยู่โดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐหรือผู้อื่นเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัย (มาตรา 17 วรรค 1)

3.2 หลักสิทธิมนุษยชนกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR)

กติการะหว่างประเทศสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมได้บัญญัติไว้ทั้งหมด 31 ข้อ แบ่งเป็น 4 ภาค ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนได้พิจารณาหลักสิทธิมนุษยชนทั้งหมด 2 ข้อโดยพิจารณาความสอดคล้องกับข่าวผลกระทบการใช้มาตรการควบคุมสถานการณ์โควิด

3.2.1 สิทธิต่อมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ

รับรองสิทธิของทุกคนในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ และสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (มาตรา 11)

3.2.2 สิทธิที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้

รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้ เพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธินี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์จะต้องรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อป้องกัน รักษาและควบคุมโรคระบาด โรคประจำถิ่น โรคจากการประกอบอาชีพและโรคอื่น รวมถึงการสร้างสภาวะที่ประกันบริการทางแพทย์และการให้การดูแลสุขภาพพยาบาลแก่ทุกคนในกรณีเจ็บป่วย (มาตรา 12)

3.3 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)

William, Walter (1971) (อ้างใน อลงกต แผนสันท, 2557) ได้ให้ทัศนะว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความพยายามที่จะตัดสินใจความสามารถขององค์การในการรวบรวมคนและทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่งและกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

3.4 ทฤษฎีความร่วมมือ (Collaboration)

Michael McGuire (2006) (อ้างใน ปิยากร หวังมาพร, 2563) ระบุถึงปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการสร้างความร่วมมือไว้ซึ่งในบทความนี้ผู้วิจัยนำปัจจัยรูปแบบปัญหา (Type of Problem) มาใช้วิเคราะห์ร่วมกับมาตรการรับมือโควิด-19 ปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มีแนวทางแก้ไขที่ชัดเจน หรือไม่มีทางที่จะแก้ไขได้อย่างสมบูรณ์และยั่งยืน จึงต้องใช้กลไกที่มีความแตกต่าง มีความยืดหยุ่น มีความกว้างขวาง สามารถปรับตัวและดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้ความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ

4. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร โดยผู้วิจัยคัดเลือกเอกสารระดับทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย บทความวิจัยและบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรการรับมือสถานการณ์โควิด รายงานมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม มาตรการจัดการวัคซีนป้องกันโควิด-19 เป็นต้น

5. ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์มาตรการและผลกระทบจากการรับมือสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่ามีมาตรการรองรับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้พบข้อมูลจากวิเคราะห์มาตรการที่ส่งผลกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชนดังนี้

5.1 มาตรการทางสาธารณสุขเกาหลี (3Ts)

สำนักงานควบคุมและป้องกันโรคเกาหลีใต้ (KDCA) ได้วางกลยุทธ์สำคัญในการรับมือต่อสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งมาตรการทางสาธารณสุขของเกาหลีใต้เป็นที่ทราบกันในชื่อ K-quarantine (3Ts) ได้แก่ การตรวจคัดกรองผู้ติดเชื้อ (Test) การสอบสวนโรค (Trace) และการรักษา (Treat) ซึ่งมาตรการดังกล่าวประกาศใช้เป็นมาตรฐานสากลตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน ค.ศ. 2020 (MOEF, 2020)

5.1.1 การตรวจคัดกรองผู้ติดเชื้อ (Test)

หลักการพื้นฐานในการตรวจวินิจฉัยโรคติดเชื้อ ประกอบด้วย เทคนิคการวินิจฉัยจากสารพันธุกรรม RNA ของไวรัส (RT-PCR) และการตรวจแบบเร่งด่วนโดยการใช้อุปกรณ์ Antigen Test (ATK) เกาหลีใต้ได้ริเริ่มการใช้วิธีตรวจคัดกรองเชือบนรถยนต์ (Drive Thru) ซึ่งเป็นระบบการตรวจคัดกรองผู้ติดเชื้อโดยไม่ต้องลงจากรถ ช่วยลดการสัมผัสระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้รับการตรวจ ทว่าระบบการตรวจนี้มีข้อจำกัดด้านสุขอนามัยของเจ้าหน้าที่ และข้อจำกัดด้านขนาดสถานที่ จึงหันมาใช้ระบบการตรวจแบบตู้ตรวจเชื้อ (Walk thru) ซึ่งคิดค้นขึ้นเพื่อแก้ไขข้อจำกัดของระบบการตรวจเชือบนรถยนต์ ช่วยลดระยะเวลาการฆ่าเชื้อเนื่องจากมีตู้ตรวจความดันลบ และตู้ตรวจความดันบวก ประเทศเกาหลีใต้เน้นระบบการตรวจแบบเชิงรุก และวางมาตรการดำเนินต่อผู้ที่ละเมิดพระราชบัญญัติการป้องกันและจัดการโรคติดเชื้อ มาตรา 46 หากผู้สงสัยติดเชื้อได้รับคำแนะนำจากแพทย์หรือเภสัชให้รับการตรวจเชื้อแล้วไม่ปฏิบัติตาม และในภายหลังตรวจพบเชื้อ จะต้องจ่ายค่าปรับไม่เกิน 2 ล้านวอน (MOHW, 2021)

5.1.2 การสอบสวนโรค (Trace)

การสอบสวนโรคมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุปัจจัยเสี่ยงในการแพร่เชื้อ เช่น แหล่งที่มาและเส้นทางของการติดเชื้อเมื่อมีการติดเชื้อเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อ โดยมีเป้าหมาย คือ การเก็บข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 และวิเคราะห์ความน่าจะเป็นในการแพร่กระจายเชื้อ ซึ่งในขั้นตอนนี้มีการสอบถามจากผู้ป่วยโดยตรง และตรวจสอบเส้นทางการเดินทางของผู้ป่วยโดยตรวจสอบข้อมูลการใช้บัตรเครดิต การระบุตำแหน่ง GPS และข้อมูลจากกล้องวงจรปิด ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและจัดการโรคติดเชื้อ มาตราที่ 76 วรรค 2 ระบุว่าตำรวจและผู้ให้บริการโทรคมนาคมจะต้องให้ข้อมูลผู้ป่วยเมื่อหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการร้องขอเพื่อการวินิจฉัยสอบสวนโรค (MOHW, 2021)

5.1.3 การรักษา (Treat)

รัฐบาลและสำนักงานควบคุมและป้องกันโรคเกาหลีใต้ (KDCA) ได้วางมาตรการรองรับผู้ป่วยโดยการจำแนกผู้ป่วยและจัดสรรเตียงรักษา จากความรุนแรงของอาการตามตัวชี้วัดการแพทย์ กรณีที่ผู้ป่วยไม่จำเป็นต้องเข้ารับการรักษานในโรงพยาบาล จะเข้ารับการรักษาดวในสถานพักฟื้นที่จัดเตรียมไว้ ภายในสถานพักฟื้นจะใช้ระบบการรักษาแบบไม่เผชิญหน้า เนื่องจากการรักษาโรคติดเชื้อจำเป็นต้องลดการสัมผัสให้ได้มากที่สุด ผู้ป่วยจะต้องตรวจสัญญาณชีพ (Vital Sign) ด้วยตนเองและบันทึกลงในแอปพลิเคชันเพื่อให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการแพทย์ตรวจสอบอาการ หากเกิดกรณีที่ข้อมูลอาการผู้ป่วยแตกต่างไปจากเดิม แพทย์จะนัดสอบถามผู้ป่วยผ่านแอปพลิเคชันแบบไม่เผชิญหน้า และแพทย์จะเข้ารับรักษาผู้ป่วยเมื่อวินิจฉัยว่าจำเป็นต้องรับการรักษาแบบเผชิญหน้า นอกจากนั้นหากเกิดสถานการณ์ผิดปกติ เช่น ผู้ป่วยไม่ส่งข้อมูลตรวจสอบสัญญาณชีพ หรือไม่รับประทานอาหาร (ตรวจสอบจากกล้องข้าวหน้าห้องผู้ป่วย) เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบแบบเผชิญหน้า หากเกิดกรณีฉุกเฉินจะประสานงานติดต่อแพทย์ให้ทำการรักษาผู้ป่วย (MOHW, 2021)

5.2 มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)

ลักษณะเด่นที่สุดของมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมของประเทศเกาหลีใต้ คือ การปรับเปลี่ยนมาตรการอย่างเป็นขั้นตอน รัฐบาลจะปรับมาตรการป้องกันการแพร่เชื้อตามสถานการณ์จริงควบคู่กับการฉีดวัคซีนและคำนึงถึงความสามารถในการรับมือทางการแพทย์ ซึ่งในปี ค.ศ. 2021 สามารถแบ่งช่วงการปรับใช้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้ทั้งหมด 3 ช่วง ดังนี้ (1) มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมแบบ 5 ระดับ ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ. 2020 ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม ค.ศ. 2021 แนวคิดการใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมครั้งนี้ คำนึงถึงความยั่งยืนของมาตรการ เนื่องจากผลกระทบต่อด้านสังคมและเศรษฐกิจอยู่ในระดับ ‘ความเสี่ยงที่รับมือได้ (acceptable risk)’ มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมแบบ 5 ระดับ สามารถแบ่งได้เป็น ระดับที่ 1 เป็นการป้องกันแบบทั่วไปในชีวิตประจำวัน สถานการณ์ทางการแพทย์ยังควบคุมได้ตามปกติ มาตรการหลักสำหรับการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 พร้อมกับคงสภาพชีวิตความเป็นอยู่และสภาพเศรษฐกิจ ระดับที่ 1.5 เป็นการป้องกันในระดับภาคส่วน เริ่มมีการแพร่ระบาดส่วนท้องถิ่น สถานการณ์ทางการแพทย์จัดเป็นภัยคุกคามเฉพาะพื้นที่ ประชาชนจะต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างเคร่งครัด ระดับที่ 2 การแพร่ระบาดระดับภาคส่วน มีการแพร่ระบาดระดับภาคส่วนอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อทั้งทั่วประเทศ ในระดับนี้เริ่มมีการประกาศจำกัดการรวมกลุ่ม จำกัดการใช้สถานที่อำนวยความสะดวก เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ ระดับที่ 2.5 เริ่มเกิดการแพร่ระบาดระดับทั่วประเทศ และเกินขอบเขตการรับมือทางการแพทย์ระดับประเทศ รัฐบาลขอความร่วมมือประชาชนพำนักอยู่ในบ้านเท่าที่จะทำได้ และจำกัดการใช้บริการสถานที่อำนวยความสะดวก และระดับที่ 3 เกิดการแพร่ระบาดอย่างหนักทั่วประเทศ เสี่ยงต่อระบบการแพทย์ล่ม รัฐบาลประกาศใช้ข้อบังคับให้ประชาชนพักในบ้านและหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (MOHW, 2020)

หลังจากการประกาศใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมแบบ 5 ระดับ รัฐบาลได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับมาตรการว่ายากต่อความเข้าใจและขาด

ความชัดเจน เนื่องจากการแบ่งย่อยระดับชั้นมากเกินไป รวมทั้งประสิทธิภาพในการป้องกันการแพร่เชื้อต่ำ ประกอบกับการดำเนินการฉีดวัคซีนสำหรับผู้สูงอายุได้เสร็จสิ้นลง ในปลายเดือนมิถุนายน เริ่มดำเนินการฉีดวัคซีนสำหรับประชาชนทั่วไป ระดับความเสี่ยงจากการแพร่เชื้อจึงลดลง รัฐบาลจึงเล็งเห็นความจำเป็นในการตั้งเกณฑ์มาตรการใหม่ โดยประกาศใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมแบบ 4 ระดับ สามารถแบ่งแนวคิดหลักในมาตรการป้องกันได้ดังนี้ ระดับที่ 1 เป็นการรักษาสภาพป้องกันอย่างต่อเนื่อง มีแนวความคิดการรับมือทางการแพทย์แบบปกติ ภาพรวมการรับมือโดยการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ในแต่ละพื้นที่ เลี่ยงพื้นที่แออัด ระดับที่ 2 เป็นการแพร่ระบาดระดับภาคส่วน มีแนวความคิดรับมือทางการแพทย์เฉพาะในพื้นที่ (ยังไม่เป็นภาระต่อระบบการแพทย์มากนัก) ภาพรวมการรับมือโดยการจำกัดจำนวนคนเข้าใช้สถานที่ ระดับที่ 3 เป็นการแพร่ระบาดข้ามเขต การรับมือทางการแพทย์ถึงขีดจำกัดการตอบสนองระดับภูมิภาค (เสี่ยงเตียงรักษาขาดแคลน) ภาพรวมการรับมือโดยการจำกัดการพบปะส่วนตัว ระดับที่ 4 เป็นการแพร่ระบาดหนัก การรับมือถึงขีดสุดของระบบการแพทย์ (เสี่ยงระบบการแพทย์ล่ม และจำนวนผู้ป่วยวิกฤตและผู้เสียชีวิตจะเกินที่จะรับมือได้) ภาพรวมการรับมือโดยการออกมาตรการให้ประชาชนพำนักอยู่บ้านไม่ออกไปไหน (MOHW, 2021)

ในระหว่างการปรับใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมแบบ 4 ระดับ รัฐบาลได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์ว่า มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมได้ทำหน้าที่อย่างถึงที่สุดแล้ว ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านต่างลงความเห็นว่ ‘เพียงแค่สวมใส่หน้ากากอนามัย และเพิ่มอัตราส่วนประชากรที่ฉีดวัคซีนก็เพียงพอกับสถานการณ์แล้ว’ (Chosun Biz, 2021) ประกอบกับการใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมอย่างเคร่งครัดเป็นเวลานาน ทำให้ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ และประชาชนเหนื่อยล้ากับการปฏิบัติตามมาตรการ รัฐบาลจึงพิจารณาปรับผ่อนคลายมาตรการป้องกัน เริ่มต้นใช้ชีวิตร่วมกับโควิด-19 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 2021 จนถึง 1 มกราคม ค.ศ. 2022 มีการเปลี่ยนแปลงมาตรการป้องกันตามสถานการณ์ระบาดโควิด-19 อย่างต่อเนื่องโดยแบ่งเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ปรับมาตรการครั้งที่ 1 ประกาศใช้วันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 2021 จนถึงวันที่ 5 ธันวาคม ค.ศ. 2021 ประเด็นหลักคือการยกเลิกการจำกัดเวลาเปิดให้บริการจำกัดการพบปะส่วนตัว 6 คน ในเขตปริมณฑล 8 คน นอกเขตปริมณฑล (ร้านอาหาร/คาเฟ่) อนุญาตให้มีคนที่ไม่ฉีดวัคซีน 1 คนเท่านั้น เฉพาะสถานบันเทิงบังคับเวลา 05.00-24.00 น. การปรับมาตรการครั้งที่ 2 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม ค.ศ. 2021 จนถึงวันที่ 17 ธันวาคม ค.ศ. 2021 ประเด็นหลัก คือ การอนุญาตให้มีการจัดงานกิจกรรมขนาดใหญ่ จำกัดการพบปะ 6 คน ในเขตปริมณฑล 8 คน นอกเขตปริมณฑล (ร้านอาหาร/คาเฟ่) อนุญาตให้มีคนที่ไม่ฉีดวัคซีน 1 คนเท่านั้น สามารถเข้าใช้สถานที่อำนวยความสะดวกได้โดยไม่จำกัดเวลา และการปรับมาตรการครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 18 ธันวาคม ค.ศ. 2021 จนถึงวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2022 ประเด็นหลัก คือ การยกเลิกจำกัดการชุมนุมและการรวมกลุ่ม สามารถพบปะโดยไม่จำกัดจำนวนคน กรณีจัดงานกิจกรรมหรืองานชุมนุม จำกัดจำนวนคนไม่เกิน 100 คนไม่ว่าจะได้รับการฉีดวัคซีนหรือไม่ก็ตาม และไม่จำกัดจำนวนคนสำหรับผู้ฉีดวัคซีนแล้ว

5.3 มาตรการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโควิด-19

ประเทศเกาหลีใต้ใช้มาตรการทางสาธารณสุข (3Ts) และมาตรการป้องกันทางสังคมในการรับมือสถานการณ์โควิด-19 แม้ว่าจะเป็นที่ยอมรับจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก อย่างไรก็ตามเนื่องจากโควิด-19 เป็นโรคติดเชื้อไวรัส จึงมีโอกาสกลายพันธุ์ของเชื้อสูง การรับมือกับเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่ เช่น สายพันธุ์โอไมครอน สายพันธุ์เดลตา จึงกลายเป็นโจทย์ใหม่สำหรับรัฐบาล

จากรายงานแผนการนำเข้าวัคซีนโควิด-19 พบว่า รัฐบาลสนับสนุนการนำเข้าวัคซีนโดยทำสัญญาวัคซีนสำหรับประชากร 5.6 ล้านคน (สำหรับฉีด 16 ล้านครั้ง) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 108 ของประชากรทั้งหมด เพียงพอสำหรับการสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ โดยวางแผนจะเริ่มฉีดในเดือนกุมภาพันธ์ และการจัดหาวัคซีนเพิ่มเติม (20 ล้านคน) เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับความไม่แน่นอนของระยะภูมิคุ้มกัน รัฐบาลได้จัดซื้อวัคซีนผ่าน COVAX facility (โครงการจัดซื้อวัคซีนเพื่อการเข้าถึงวัคซีนป้องกันโควิด-19 ระดับโลก)

ปริมาณการจัดหาทั้งหมด 20 ล้านเข็ม และจัดซื้อวัคซีนประเภท Viral Vector (ชนิดไวรัสเวกเตอร์โดยสกัดเอาส่วนที่เป็นสารพันธุกรรมของไวรัสโควิด-19) จากบริษัท AstraZeneca 20 ล้านเข็ม จากบริษัท Johnson & Johnson 6 ล้านเข็ม จัดซื้อวัคซีนประเภท mRNA (ชนิด mRNA โดยสกัดเฉพาะสารพันธุกรรมส่วน mRNA ของไวรัสโควิด-19) จากบริษัท Pfizer 20 ล้านเข็ม จากบริษัท Moderna 40 ล้านเข็ม

5.3.1 นโยบายให้บริการวัคซีนแก่ประชาชนทุกคนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

การฉีดวัคซีนมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดจำนวนผู้เสียชีวิตโดยคำนึงถึงอัตราการเสียชีวิตสูงจากการติดเชื้อโควิด-19 ในผู้สูงอายุและเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในชุมชนผ่านสถานที่ต่าง ๆ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ ประชาชนในประเทศทั้งชาวเกาหลีและชาวต่างชาติสามารถฉีดวัคซีนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งทางกระทรวงมีเป้าหมายในการฉีดวัคซีน 80% ของกลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์สุขภาพเสี่ยงและ 70% ของประชาชนภายในเดือนพฤศจิกายนปี ค.ศ. 2021 เพื่อเป้าหมายในการเข้าสู่การสร้างภูมิคุ้มกันแบบหมู่ ลำดับความสำคัญในการฉีดวัคซีน โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านการฉีดวัคซีนพิจารณาถึงความเสี่ยง ระบบการป้องกันทางการแพทย์ ความปลอดภัยทางสังคม และลักษณะการแพร่กระจายเชื้อโควิด-19

การดำเนินการฉีดวัคซีนในปี ค.ศ. 2021 แบ่งออกเป็น 3 ไตรมาส ช่วงไตรมาสที่ 1 เริ่มฉีดวัคซีนสำหรับ 1,300,000 คน แบ่งเป็นกลุ่ม (ก) บุคลากรในสถานพยาบาล/ผู้ป่วยใน/ คนงาน กลุ่ม (ข) บุคลากรทางการแพทย์ที่รักษาผู้ป่วยโควิด-19/ โรงพยาบาลที่มีความเสี่ยงสูง และกลุ่ม (ค) บุคลากรและผู้ที่พำนักในสถานพักฟื้น ช่วงไตรมาสที่ 2 ฉีดวัคซีนสำหรับ 9,000,000 คน แบ่งเป็นกลุ่ม (ก) สถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ/คนงาน/ผู้ที่มีอายุมากกว่า 65 ปี (โดยจัดลำดับการฉีดจากอายุผู้สูงอายุ) กลุ่ม (ข) บุคลากรทางการแพทย์หน้างาน (หน่วยตรวจคัดกรอง/ หน่วยฉุกเฉิน) เน้นฉีดผู้รับวัคซีนในไตรมาสที่ 1 กลุ่ม (ค) ผู้พิการ/ ผู้สูงอายุ และในไตรมาสที่ 3 ไปจนถึงไตรมาสที่ 4 จะฉีดวัคซีน 33,250,000 คน ไตรมาสที่ 3 แบ่งเป็นกลุ่ม (ก) ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง/ผู้สูงอายุ 50-64

ปี กลุ่ม (ข) ทหาร/ ตำรวจ/ พนักงานดับเพลิงและบุคลากรดูแลสวัสดิการสังคม กลุ่ม (ค) เด็กและเยาวชน/เจ้าหน้าที่ดูแลเด็ก/ ผู้ใหญ่อายุ 18-49 ปี และในไตรมาสที่ 4 ฉีดวัคซีนครั้งที่ 2 โดยพิจารณาจากระยะภูมิคุ้มกันหรือสำหรับฉีดให้ผู้ที่ยังไม่รับวัคซีนในครั้งแรก

5.4 ประเด็นผลกระทบจากการใช้มาตรการรับมือสถานการณ์แพร่ระบาดโควิด-19

5.4.1 ประเด็นคำสั่งตรวจเชื้อโควิด-19 ส่งผลต่อสิทธิความเท่าเทียม

ประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชนด้านสิทธิความเท่าเทียม มาตรา 1 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระบุว่า “บุคคลทุกคนเกิดมาอย่างเสรีและเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ” มาจากกรณีบังคับการตรวจโควิด-19 แน่นอว่าการตรวจหาเชื้อเป็นองค์ประกอบสำคัญในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ทว่ารัฐบาลกรุงโซลได้ออกคำสั่งเฉพาะกิจ ดำเนินการตรวจหาเชื้อโควิด-19 สำหรับแรงงานต่างชาติเท่านั้น แรงงานต่างชาติที่ไม่เข้ารับการตรวจอาจถูกปรับไม่เกิน 2 ล้านวอน มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าคำสั่งบริหารนี้ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติและการละเมิดสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเกาหลีใต้ได้เริ่มการสืบสวนอย่างเป็นทางการ ในวันเดียวกัน (Joongang, 2021) ศูนย์สิทธิมนุษยชนแห่งมหาวิทยาลัยโซลลงความเห็นเกี่ยวกับ ‘คำสั่งการตรวจเชื้อโควิด-19 สำหรับแรงงานต่างชาติ’ ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติตามเชื้อชาติ แม้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ แต่การบังคับตรวจเฉพาะแรงงานต่างชาติเช่นนี้ไม่ถือเป็นมาตรการที่ถูกต้อง เนื่องจากการคำสั่งให้มีการตรวจเชื้อเฉพาะชาวต่างชาติแสดงถึงทัศนคติคิดว่าชาวต่างชาติเป็นแหล่งแพร่เชื้อ ซึ่งขาดการรับรองทางหลักวิทยาศาสตร์ ในทางกลับกันอาจส่งผลกระทบต่อแรงงานชาวต่างชาติด้านการถูกตีตราทางสังคมและอาจเกิดความเกลียดชังตามมา ซึ่งขัดหลักสิทธิมนุษยชนเนื่องจากละเมิดศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์และการเลือกปฏิบัติ (SNU Human Rights Center, 2021) ภายหลังรัฐบาลกรุงโซลจึงเปลี่ยนคำสั่งจากการบังคับให้แรงงานต่างชาติเข้ารับการตรวจเชื้อโควิด-19 เป็นการขอความร่วมมือเข้ารับการตรวจ แสดงถึงการเคารพสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน

5.4.2 ประเด็นระบบเก็บข้อมูลส่วนบุคคลส่งผลต่อสิทธิความเป็นส่วนตัว

ประเด็นผลกระทบจากการสอบสวนโรคมาจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยมากเกินไป แม้ว่าการสอบสวนโรคจะมีจุดประสงค์เพื่อการป้องกันการแพร่เชื้อก็ตาม แต่สิ่งที่ควรพิจารณาอีกด้านหนึ่งคือการละเมิดความเป็นส่วนตัวจากกรณีตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อจากสถานการณ์แพร่ระบาดแบบกลุ่มในย่านอีแทวอน แม้เหตุการณ์จะเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2020 แต่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกาหลียังเล็งเห็นความสำคัญของสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลของประชาชน จึงย้อนกลับมาทบทวนเหตุการณ์อีกครั้ง และได้ข้อสรุปว่า การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เช่น อายุ เพศ ที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน และเส้นทางการเดินทาง แม้จะปิดรายชื่อไม่ระบุตัวตน แต่กรณีของคุณ A ซึ่งเป็นผู้พำนักอาศัยในเมือง B เพียงคนเดียวในกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อทำให้ระบุตัวตนได้ง่าย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกาหลีจึงแนะนำให้เมือง B ปรับเปลี่ยนการเปิดเผยข้อมูลเฉพาะเส้นทางการเดินทางเพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (YTN, 2021) นอกจากนี้ยังมีการบันทึกข้อบกพร่องโทรศัพท์ของผู้ใช้บริการสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นไม่ได้รับการควบคุมอย่างเป็นระบบ ทำให้ข้อมูลรั่วไหลและมีโฆษณาชี้นำข้อมูลส่วนตัวไปใช้ในเจตนาอื่น เช่น การส่งข้อความโฆษณา (Kwangju Ilbo, 2021) รัฐบาลจึงจัดตั้งระบบสแกน QR Code ตามสถานที่อำนวยความสะดวกเพื่อคลายความกังวลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหล แสดงให้เห็นว่าปัญหาด้านข้อมูลรั่วไหลจากการเก็บข้อมูลอย่างไม่เป็นระบบได้รับการแก้ไข ประชาชนสามารถสแกน QR Code ได้อย่างอุ่นใจไม่ต้องกังวลว่าข้อมูลจะถูกนำไปใช้ในทางอื่น (YTN, 2021)

5.4.3 ประเด็นมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมส่งผลต่อมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ

มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมดำเนินการโดยขอความร่วมมือให้ประชาชนอยู่ในบ้าน หยุดการเดินทาง ได้กลายเป็นมาตรฐานใหม่ของชีวิตประชาชน อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวนี้ยากต่อการปฏิบัติสำหรับบุคคลที่ไม่มีที่พำนักเป็นหลัก

เป็นแหล่งหรืออาศัยอยู่ในสถานที่แออัด หากสังเกตจากข่าวออนไลน์จะพบภาพคนไร้บ้านนอนอยู่ในสถานีรถไฟใต้ดินทั้งที่ไม่ใส่หน้ากากแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลยังไม่มีมาตรการรองรับสำหรับคนไร้บ้าน จากสถิติของกรุงโซลพบว่า มีคนไร้บ้านในกรุงโซลประมาณ 1,100 คน คนไร้บ้านได้รับความเสียหายโดยตรงจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 มากกว่ากลุ่มประชากรอื่น ๆ สาเหตุคือรัฐบาลกรุงโซลไม่มีการจัดเตรียมที่อยู่อาศัยและดำเนินมาตรการที่อำนวยความสะดวกชั่วคราวคนไร้บ้านได้พำนักอาศัย (Pressian News, 2021) ซึ่งการปฏิบัติตามมาตรการเพื่อความปลอดภัยของทุกคนในสังคมจำเป็นต้องคำนึงถึงบุคคลในกลุ่มเปราะบาง สอดคล้องกับที่สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) ได้ระบุใน ‘แนวทางปฏิบัติสำหรับสถานการณ์โควิด-19’ (ประกาศเมื่อวันที่ 27 เมษายน ค.ศ. 2020) ว่า “แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้พำนักอาศัยในสถานที่ที่ไม่เหมาะสมหรือสำหรับคนไร้บ้านคือการจัดหาที่พักอาศัยพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานอย่างเร่งด่วน” นอกจากนี้ยังระบุว่า “ความเป็นอยู่ที่ดีของพวกเราทุกคนไม่เพียงขึ้นอยู่กับความสามารถของเราเองในการพำนักอยู่ที่บ้านเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อื่นที่จะทำเช่นเดียวกันด้วย ” (OHCHR, 2020) จากสถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ามาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมส่งผลกระทบต่อหลักสิทธิมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ กล่าวคือ คนไร้บ้านหรือบุคคลที่อาศัยอยู่ในโกชีวนไม่มีที่อยู่คั่นแยกเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อโควิด-19 อย่างเหมาะสม และรัฐบาลยังไม่มีมาตรการแก้ไขปัญหาในจุดนี้

5.4.4 ประเด็นการสนับสนุนวัคซีนส่งผลต่อสิทธิการมีสุขภาพที่ดี

การฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดจำนวนผู้เสียชีวิตโดยคำนึงถึงอัตราการเสียชีวิตสูงจากการติดเชื้อโควิด-19 ในผู้สูงอายุและเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในชุมชนผ่านสถานที่ต่าง ๆ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ จากการจัดเตรียมวัคซีนป้องกันโควิด-19 ตลอดจนดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ได้ผลตอบรับและความร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดี โดยสังเกตจากจำนวนการฉีดวัคซีนในตารางด้านล่าง

ตารางที่ 1 เป้าหมายการฉีดวัคซีนและจำนวนที่ฉีดจริง

รายการ	ทั่วประเทศ		
	เป้าหมาย (คน)	จำนวนที่ฉีดจริง (คน)	อัตราฉีดวัคซีน (%)
เข็มที่ 1	51,349,116	44,276,704	86.2
เข็มที่ 2		42,594,940	83.0
เข็มที่ 3		18,411,821	35.9

ที่มา : (Seoul Health Foundation, 2022, p. 25)

จากตารางที่ 1 รายงานสถิติการฉีดวัคซีนในปี ค.ศ. 2021 (ข้อมูลวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2022) โดยมูลนิธิสาธารณสุขกรุงโซล (Seoul Health Foundation) พบว่าดำเนินการฉีดวัคซีนเข็มแรกทั้งหมด 44,276,704 คน เทียบสัดส่วน 86.2% ดำเนินการฉีดวัคซีนเข็มที่สอง 42,594,940 คน เทียบสัดส่วน 83.0% และดำเนินการฉีดวัคซีนเข็มที่สาม 18,411,821 คน เทียบสัดส่วน 35.9% (Seoul Health Foundation, 2022) ซึ่งเป็นผลมาจากมาตรการสนับสนุนวัคซีนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้อย่างทั่วถึง นอกจากนั้นยังเป็นผลมาจากการกระจายวัคซีนอย่างปลอดภัยและรวดเร็วเพื่อลดการกักตัววัคซีน การเพิ่มความสะดวกสบายในการรับวัคซีนของประชาชน เมื่อฉีดวัคซีนโควิด-19 ครบทั้ง 2 ครั้ง ส่งผลในการป้องกันการติดเชื้อ 57.0% ป้องกันการเจ็บป่วยรุนแรง 90.9% และส่งผลในการป้องกันการเสียชีวิต 88.9% (Ministry of Culture, Sports and Tourism. Republic of Korea., 2021) นอกจากนี้รัฐบาลยังสนับสนุนการฉีดวัคซีนสำหรับชาวต่างชาติไม่ว่าจะพำนักอยู่แบบถาวรหรือชั่วคราว

ตารางที่ 2 สถิติการฉีดวัคซีนชาวต่างชาติ¹

(หน่วย : คน, %)

รายการ	จำนวนประชากร ²	จำนวนผู้รับวัคซีน		อัตราการฉีดวัคซีน	
		เข็มที่ 1	เข็มที่ 2	เข็มที่ 1	เข็มที่ 2
รวม	1,955,540	1,516,940	1,412,600	77.6%	72.2%

¹ สถิติการฉีดวัคซีนสำหรับชาวต่างชาติรวมผู้ที่ไม่มีเอกสารยืนยันตัวตน² สถิติจำนวนชาวต่างชาติที่พำนักถาวรหรือชั่วคราวของกระทรวงยุติธรรมเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 2021

รายการ	จำนวน ประชากร ²	จำนวนผู้รับวัคซีน		อัตราการฉีดวัคซีน	
		เข็มที่ 1	เข็มที่ 2	เข็มที่ 1	เข็มที่ 2
ชาวต่างชาติที่พำนัก ถูกกฎหมาย	1,563,893	1,204,223	1,120,614	77.0%	71.7%
ชาวต่างชาติที่พำนัก ผิดกฎหมาย	391,647	312,717	291,986	79.8%	74.6%

ที่มา : MOJ, 2021, p.2

จากตารางที่ 2 รายงานสถิติการฉีดวัคซีนสำหรับชาวต่างชาติ ข้อมูลจากหน่วยงานควบคุมและป้องกันโรค ในวันที่ 16 พฤศจิกายน ค.ศ. 2021 อัตราการฉีดวัคซีนของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศที่ถูกต้องตามกฎหมายเพิ่มขึ้นเป็น 71.7% และอัตราการฉีดวัคซีนของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่อย่างผิดกฎหมายเพิ่มขึ้นเป็น 74.6% การเพิ่มขึ้นของอัตราการฉีดวัคซีนของชาวต่างชาติมาจากการส่งเสริมกระตุ้นการฉีดวัคซีนของกระทรวงยุติธรรม รวมทั้งความพยายามในการฉีดวัคซีนของเจ้าหน้าที่และรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งผลจากการสนับสนุนฉีดวัคซีนสำหรับชาวต่างชาติพบว่า ในบรรดาผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันทั้งหมดในเกาหลี สัดส่วนของผู้ป่วยชาวต่างชาติลดลงอย่างมาก จากวันที่ 21.7% (วันที่ 13 ตุลาคม) ลดลงเป็น 14.1% (วันที่ 27 ตุลาคม) และลดลง 6.2% (วันที่ 16 พฤศจิกายน) ทำให้ยอดผู้ป่วยอาการหนักและยอดผู้เสียชีวิตลดลง นอกจากนั้นยังช่วยลดภาระการทำงานบุคลากรทางการแพทย์

5.4.5 ประเด็นภาพรวมมาตรการรับมือส่งผลต่อสิทธิการมีสุขภาพกายที่ดี

การควบคุมสถานการณ์วิกฤตทางสุขภาพจากการระบาดโควิด-19 มาตรการทางสาธารณสุข มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม และมาตรการสนับสนุนวัคซีนล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่ง จะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปไม่ได้ ในขณะที่บุคลากรทางการแพทย์ทำการตรวจเชื้อ สอบสวนโรค และให้การรักษาผู้ป่วย โดยมีเป้าหมายเพื่อลดจำนวนผู้เสียชีวิตให้มากที่สุด หน่วยควบคุมโรควางแผนมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมโดยมีเป้าหมายเพื่อควบคุมให้เกิดผู้ติดเชื้อรายใหม่น้อยที่สุด และสุดท้ายมาตรการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโควิด-19 เป็นจุดเปลี่ยนหลักในการแก้ไขสถานการณ์วิกฤตทางสุขภาพครั้งนี้

เนื่องจากหากไม่มีวัคซีนป้องกันโควิด-19 ทางหน่วยควบคุมโรค บุคลากรทางการแพทย์ และประชาชนจะต้องประคับประคองสถานการณ์และเห็นต่อน้อยจากการใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมไปเรื่อย ๆ จนกว่าประชาชนจะมีภูมิคุ้มกันขึ้นเอง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ หน่วยงานวางแผนมาตรการ และการให้ความร่วมมือจากประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งประสิทธิผลจากการใช้มาตรการสามารถตรวจสอบได้จากจำนวนผู้ป่วย ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ป่วย และจำนวนผู้เสียชีวิต

ตารางที่ 3 สถิติผู้ป่วยตลอดปี ค.ศ. 2021

รายการ	จำนวนผู้ป่วย	ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ป่วยรายวัน	จำนวนผู้เสียชีวิต
ไตรมาสที่ 1	42,353 คน	470.6 คน	831 คน
ไตรมาสที่ 2	53,881 คน	592.1 คน	287 คน
ไตรมาสที่ 3	154,310 คน	1,677.3 คน	463 คน
ไตรมาสที่ 4	319,567 คน	3,473.6 คน	3,082 คน
ภาพรวมตลอดปี	570,111 คน	1,561.9 คน	4,663 คน

ที่มา: Data Analysis Team (KDCA), 2022, p. 226

จากตารางที่ 1 แสดงสถิติผู้ป่วย อัตราเฉลี่ยผู้ป่วยรายวัน และจำนวนผู้เสียชีวิตจากสถานการณ์โควิด-19 โดยกลุ่มผู้วิจัยภายในศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค (KDCA) ซึ่งผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ร่วมกับมาตรการที่ใช้ในแต่ละช่วงเวลาพบว่า

ไตรมาสที่ 1 (วันที่ 1 มกราคม – 31 มีนาคม) รัฐบาลประกาศใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมแบบ 5 ระดับ และเริ่มมีการฉีดวัคซีนสำหรับกลุ่มเสี่ยงติดเชื้อสูงในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2021 พบจำนวนผู้ป่วย 42,353 คน ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ป่วยรายวัน 470.6 คน จำนวนผู้เสียชีวิต 831 คน สัดส่วนผู้ป่วยในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป 25.9% สัดส่วนของผู้ป่วยที่ในช่วงอายุ 20-30 ปี 28.0%

ไตรมาสที่ 2 (วันที่ 1 เมษายน – 30 มิถุนายน) ใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมแบบ 5 ระดับ เริ่มมีการฉีดวัคซีนให้ชาวต่างชาติ พบจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็น 53,881 คน ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ป่วยรายวันเพิ่มขึ้นเป็น 592.1 คน จำนวนผู้เสียชีวิต 287 คนสังเกตได้ว่าจำนวนผู้เสียชีวิตลดลงเนื่องจากการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 สัดส่วนผู้ป่วยในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป 20.2% สัดส่วนผู้ป่วยในช่วงอายุ 20-30 ปีเพิ่มขึ้น 31.3%

ไตรมาสที่ 3 (วันที่ 1 กรกฎาคม – 30 กันยายน) ใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมแบบ 4 ระดับ ทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็น 154,310 คน ผู้ป่วยติดเชื้อรายใหม่กว่า 40% มาจากการติดเชื้อในกลุ่มย่อย ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ป่วยรายวันเพิ่มขึ้นเป็น 1,677.3 คน จำนวนผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น 463 คน สัดส่วนผู้ป่วยในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปลดลง 11.5% ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันในช่วงอายุ 20-30 ปีเพิ่มขึ้น 40.7%

ไตรมาสที่ 4 (วันที่ 1 กรกฎาคม – 30 กันยายน) ช่วงปรับผ่อนคลายมาตรการเริ่มต้นใช้ชีวิตร่วมกับโควิด-19 มีการฉีดวัคซีนให้เด็กอายุ 12-17 ปี และผู้มีครรรค์นอกจากนั้นยังเริ่มฉีดวัคซีนเข็มที่สามสำหรับผู้ที่มีภูมิคุ้มกันตก ทำให้จำนวนผู้ป่วยทั่วประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 319,567 คน เนื่องจากการปรับมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมและภูมิคุ้มกันจากการฉีดวัคซีนลดลง ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ป่วยรายวันเพิ่มขึ้นเป็น 3,473.6 คน เชื้อไวรัสสายพันธุ์โอไมครอนทำให้ผู้ป่วยอาการทรุดลง ส่งผลให้มีจำนวนผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น 3,082 คน สัดส่วนผู้ป่วยในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้น 28.7% สัดส่วนผู้ป่วยในช่วงอายุ 20-30 ปีลดลง 24.1%

หากมองภาพรวมสถานการณ์ตลอดปี ค.ศ. 2021 พบว่า มีจำนวนผู้ป่วยรวมตลอดปี 570,111 คน ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ป่วยรายวัน 1,561.9 คน และจำนวนผู้เสียชีวิต 4,663 คน โดยสัดส่วนผู้ป่วยในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ลดลงในไตรมาสที่ 2 และ 3 หลังจากฉีดวัคซีน และมีตัวแปรจากการระบาดของไวรัสกลายพันธุ์เดลต้าในเดือนกรกฎาคมทำให้ผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างกระทันหัน ยอดผู้ป่วยพุ่งขึ้นสูงในไตรมาสที่ 4

อย่างเห็นได้ชัด แสดงให้เห็นว่าการประกาศผ่อนคลายมาตรการทำให้ยอดผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น แต่เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ได้รับวัคซีนครบอัตราฉีด จึงไม่ใช่ประเด็นที่น่าเป็นห่วง อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวแปรจากการระบาดของไวรัสกลายพันธุ์โอไมครอนในเดือนธันวาคมที่ทำให้รัฐบาลและหน่วยงานควบคุมโรคต้องจับตามองต่อไปในปี ค.ศ. 2022 (KDCA, 2022)

6. สรุปผลและอภิปรายผลข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ศึกษามาตรการที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนจากการรับมือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประเทศเกาหลีใต้ในปี ค.ศ. 2021 โดยใช้ทฤษฎีการน่านโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับทัศนะในการน่านโยบายไปปฏิบัติของ William, Walter (1971) ว่าถือเป็นความพยายามในการรวบรวมคนและทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่งและกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การที่เกาหลีประสบความสำเร็จในการจัดการสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมโดยสมัครใจของหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ และบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งรัฐบาลกลาง (Ko Kilkon & Kim Bum, 2020) สอดคล้องกับทฤษฎีการร่วมมือ ซึ่งปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดความร่วมมือตามที่ Michael McGuire (2006) ได้กำหนดปัจจัยความร่วมมือในรูปแบบปัญหา (Type of Problem) ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์แพร่ระบาดเชื้อโควิด-19 จำเป็นต้องมีการร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา มาตรการรับมือสถานการณ์โควิด-19 ประกอบด้วย มาตรการทางสาธารณสุข มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม และมาตรการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโควิด-19 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศซึ่งประกอบด้วยสิทธิมนุษยชนภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง (ICCPR) และหลักสิทธิมนุษยชนภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) มาวิเคราะห์ผลกระทบจากประเด็นที่เป็นข้อโต้แย้งในสังคมในช่วงที่นำมาตราการมาปฏิบัติ การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงมาตรการรับมือสถานการณ์โควิด-19 ของประเทศเกาหลีใต้ตลอดจนการวางแผน จัดเตรียมทรัพยากร เช่น วัคซีน

ป้องกันโรคโควิด-19 ซึ่งมาตรการดังกล่าวล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งมาตรการรับมือในการศึกษารั้งนี้ ถือเป็นการรับมือสภาวะวิกฤต มาตรการที่ใช้จึงจำเป็นต้องมีการจำกัดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kim Sang kul (2022) ที่ศึกษาเรื่อง “การจำกัดการปฏิบัติหน้าที่ตามสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ” ผลการวิจัยพบว่า รัฐบาลทั่วโลกดำเนินมาตรการฉุกเฉินเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในวงกว้าง มาตรการที่ใช้ป้องกันได้จำกัดสิทธิของประชาชนในเกือบทุกประเทศทั่วโลก มีการจำกัดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งผลจากงานวิจัยนี้พบประเด็นที่เป็นข้อโต้แย้งในสังคมว่ามาตรการรับมือสถานการณ์โควิด-19 ละเมิดสิทธิมนุษยชน ผลการศึกษาพบว่าประเด็นผลกระทบด้านสิทธิความเป็นส่วนตัว สิทธิด้านความเท่าเทียม รัฐบาลตระหนักถึงปัญหาและดำเนินการแก้ไขอย่างทันท่วงที นอกจากนี้ยังมีสิทธิมนุษยชนด้านการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี สิทธิการมีมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอที่ส่งผลกระทบในเชิงลบท้ายที่สุดแล้วรัฐบาลควรคำนึงทั้งด้านประสิทธิภาพของมาตรการพร้อมกับการรักษาสหิทธิมนุษยชนของประชาชนเช่นเดียวกับงานวิจัยของ Eom Ju hee (2021) ที่ศึกษาเรื่อง “การจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานและบทบาทของรัฐในการควบคุมสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รัฐบาลควรคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความเสี่ยงของการล่มสลายของระบบสาธารณสุขและความเสียหายของสิทธิพื้นฐานของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากมาตรการป้องกันการแพร่เชื้อ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ในการดำเนินการศึกษารั้งต่อไปควรศึกษากรณีตัวอย่างที่ส่งผลกระทบหลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในหัวข้อเดียวกันจากประเทศอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบจากมาตรการของแต่ละประเทศ

7.2 ควรศึกษามาตรการรับมือโควิด-19 ในปี ค.ศ. 2020 นำมาเปรียบเทียบกับมาตรการรับมือโควิด-19 ในปี ค.ศ. 2021 เพื่อศึกษาว่ามีการแก้ไขมาตรการที่ส่งผลต่อสิทธิมนุษยชนหรือไม่ เช่น มาตรการเปิดเผยข้อมูลผู้ป่วย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- BBC Thailand. (2020). *โควิด-19: ลำดับเหตุการณ์ แผนที่ อินโฟกราฟิก ยอดติดเชื้อ-เสียชีวิตในไทยและทั่วโลก*. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-52090088>
- Bloomberg. (2021). *The winners and losers from a year of ranking covid resilience*. Retrieved from: <https://www.bloomberg.com/news/features/2021-11-23/the-winners-and-losers-from-a-year-of-ranking-covid-resilience?sref=CVqPBMVg>
- Chosun Biz. (2021). *The distancing effect is over... experts say, "Masks and vaccines are enough without distancing yourself"*. Retrieved from https://biz.chosun.com/topics/topics_social/2021/10/01/BXSG6JQHGVCBJM6MTVD5GZYJGI/
- Eom Ju hee. (2021). *Restrictions on basic rights under COVID-19 control and the Role of the State*. *Law & Policy Review*. 26(3), 51-73.
- Herald Corp. (2021). *"There is no way to live"... more than 1,000 indoor sports facilities in the metropolitan area 'opening of protest'*. Retrieved from <http://news.heraldcorp.com/view.php?ud=20210104000315>
- Joongang. (2021). *Forced diagnostic tests of foreign workers, controversy over human rights violations...seoul's "withdrawal"*. Retrieved from <https://www.joongang.co.kr/article/24016020#home>
- KDCA. (2021). *National participation in COVID-19 vaccination throughout the year*. Retrieved from <https://www.kdca.go.kr/board/board.es?>

mid=a20501010000&bid=0015&list_no=718116&cg_code=&act=view
&nPage=1

- KDCA. (2022). Diagnosis status of Bartonellosis in Korea using antibody detection. *Public Health Weekly Report, PHWR*. 15(4), 216-297.
- Kilkon, K. & Bum, K. (2020). A critical review of the evaluation of the COVID-19 response in South Korea: Issue changes and analysis of empirical evidence. *Journal of Policy Studies. Korean Journal of Public Administration*, 58(4), 1-29.
- Kwangju Ilbo, K. (2021). *Personal information leakage and theft is serious in the covid-19 pandemic*. Retrieved from: <http://www.kwangju.co.kr/article.php?aid=1617048000717552074>
- Michael McGuire, M. (2006). Collaborative public management: Assessing what we know and how we know it. *Public Administration Review*. 66(Special Issue: Collaborative Public Management), 33-43.
- Ministry of Culture, Sports and Tourism. Republic of Korea. (2021). *National participation in COVID-19 vaccination throughout the year*. Retrieved from: <https://www.korea.kr/news/pressReleaseView.do?newsId=156489569>
- Ministry of Justice. (2021). *Foreigner vaccination 1st 77.6%, completed 72.2%*. Retrieved from <https://www.moj.go.kr/bbs/moj/182/553772/artclView.do>
- MOEF. (2020). *K-Quarantine 3T (Test-Trace-Treat) International standardization promotion strategy*. Retrieved from: https://www.moef.go.kr/nw/nes/detailNesDtaView.do?searchBbsId=MOSFBBS_0000000000028&searchNttId=MOSF_000000000040113&menuNo=4010100

- MOHW. (2020). *Regular briefing of the central disaster and safety countermeasures headquarters for COVID-19*. Retrieved from: http://ncov.mohw.go.kr/tcmBoardView.do?brdId=&brdGubun=&dataGubun=&ncvContSeq=360602&contSeq=360602&board_id=&gubun=ALL#
- MOHW. (2021). *Reorganization of distancing: seoul metropolitan area phase 2 and non-metropolitan area phase*. Retrieved from http://www.mohw.go.kr/react/al/sal0301vw.jsp?PAR_MENU_ID=04&MENU_ID=0403&page=1&CONT_SEQ=366197
- MOHW. (2021). *Guidelines for operation of life therapy center in response to COVID-19*. Retrieved from <http://ncov.mohw.go.kr/shBoardView.do?brdId=2&brdGubun=28&ncvContSeq=4627>
- MOHW. (2021). *Guidelines for COVID-19 quarantine response (no. 9-5th edition)*. Retrieved from: <http://ncov.mohw.go.kr/shBoardView.do?brdId=2&brdGubun=23&ncvContSeq=5297>
- OHCHR. (2020). *Compilation of statements by human rights treaty bodies in the context of COVID-19*. Retrieved from <https://www.humanrights.go.kr/site/inc/file/fileDownload?fileid=10164&filename=8123a02465291c0ec0ab88ab26c34c40.pdf>
- PPTVHD36. (2020). ย้อนอดีต “โรคซาร์ส” สู่ “ไวรัสโคโรนา 2019” ความรุนแรงมากหรือน้อย. สืบค้นจาก <https://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/118307>
- Pressian News. (2021). *Guaranteeing homeless housing rights is a shortcut to preventing the spread of COVID-19*. Retrieved from <https://www.pressian.com/pages/articles/2021071417052908175>
- Seoul Health Foundation. (2022). *2020-2021 Corona 19 vaccine-related major issues and policy trends*. Retrieved from <http://www.seoul>

health.kr/board//business/publication/policy/read?menuId=47&searchBbsCd=2&searchSeq=4247

SNU Human Rights Center. (2021). *Seoul national university human rights center's opinion on 'administrative order for foreign workers' diagnosis and testing'*: Retrieved from <https://hrc.snu.ac.kr/board/notice/view/5013>

YTN. (2021). *7 out of 10 multi-use facilities have reduced the number of violations of the use of electronic access lists*. Retrieved from <https://www.yna.co.kr/view/AKR20211110091000530>

YTN. (2021). *Human rights commission "disclosure of the movement of the itaewon club of COVID-19 confirmed patients is a violation of human rights."*. Retrieved from https://www.ytn.co.kr/_ln/0103_202110191025015508

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่ เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ธัญญาศิริ แสนศรี¹ และกัลทิมา พิชัย²

¹สาขาวิชาชีววิทยา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Received 02/11/2022 Revised 11/01/2023 Accepted 13/01/2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 4 แผน 2) แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ดินและน้ำ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ที่การณีกกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน และการทดสอบที่แบบกลุ่มเดียว ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้, การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

A Study of Matthayomsuksa 2 Students' Learning Achievements Using an Inquiry Method with Creative Problems Solving

Thanyasiri Saensri¹ and Kaltima Phichai²

¹Program in Biology, Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

²Department of Biology, Faculty of Science and Technology, Chiang Mai Rajabhat University

Received 02/11/2022 Revised 11/01/2023 Accepted 13/01/2023

Abstract

This research aimed to study the learning achievements of Matthayomsuksa 2 students using an inquiry method with creative problems solving. The sample consisted of 30 Matthayomsuksa 2 students from Sansailuang School, Chiang Mai, who studied in the second semester of 2021. The participants were selected using a cluster random sampling method. The research instruments were 1) four lesson plans using inquiry method with creative problems solving, and 2) learning achievement test of science subjects on soil and water consisting of 30 questions with four choices each. The data were collected by one group pretest-posttest design. The data were analyzed using mean, standard deviation, t-test dependent, and one-sample t-test. The findings of the study were as follows: 1) Matthayomsuksa 2 students, who were instructed using this method, had higher learning achievements with statistical significance at .01, and 2) Matthayomsuksa 2 students, who were instructed using this method, had an average score of higher than 70 percent with statistical significance at .01.

Keywords: inquiry method, creative problems solving, learning achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในยุคสมัยที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาเพื่อให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้และแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสังเกต เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาที่ดีได้ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จึงเป็นสิ่งสำคัญ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้ สาระที่ 3 วิทยาศาสตร์โลก และอวกาศ มาตรฐาน ว 3.2 เข้าใจองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของระบบโลก กระบวนการเปลี่ยนแปลง ภายในโลกและบนผิวโลก ธรณีพิบัติภัย กระบวนการเปลี่ยนแปลง ลมฟ้าอากาศและภูมิอากาศโลก รวมทั้งผลต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม ม.2/6 อธิบายลักษณะของชั้นหน้าตัดดินและกระบวนการ เกิดดิน จากแบบจำลอง รวมทั้งระบุปัจจัย ที่ทำให้ดินมีลักษณะและสมบัติแตกต่างกัน ม.2/7 ตรวจวัดสมบัติบางประการของดิน โดยใช้เครื่องมือ ที่เหมาะสมและนำเสนอแนวทางการใช้ ประโยชน์ดินจากข้อมูลสมบัติของดิน

ในการจัดการเรียนการสอน นอกจากจะต้องการให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นแล้ว ยังต้องการฝึกให้นักเรียนได้รู้จักคิดเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผลตลอดจนการคิดเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) ด้วยเหตุนี้การแก้ปัญหาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง ดังนั้นการเรียนการสอนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีขึ้น การแก้ปัญหาเป็นทักษะที่ต้องการการฝึกฝนอยู่เสมอ กิจกรรมการฝึกความพร้อมเรื่องการแก้ปัญหา มีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถแยกแยะและถ่ายโยงความแตกต่างระหว่างทฤษฎีการปฏิบัติได้ดีขึ้น วิธีการแก้ปัญหาอาจไม่มีขั้นตอนที่แน่นอนตายตัวเสมอไปอาจใช้เทคนิคหรือกลยุทธ์ต่าง ๆ กันเพื่อให้แก้ปัญหาได้ดี ดังที่ Albrecht (1988, p. 21) กล่าวไว้ว่า ในการแก้ปัญหาอาจจะใช้วิธีการที่แปลกแตกต่างไปจากวิธีการเดิมที่เคยใช้มองปัญหาในลักษณะที่เคยใช้หรือมองปัญหาในลักษณะที่ผิดไปจากเดิม ขยายขอบเขตทางเลือกให้มีเส้นทางที่แปลก ๆ

เข้าไปด้วยและบางครั้งอาจจะเป็นไปตามเส้นทางความคิดที่สร้างสรรค์ก็ได้ ซึ่ง Torrance and Safter (1986) เรียกกระบวนการแก้ไขปัญหามีการใช้จินตนาการในการแก้ปัญหา นี้ว่า การแก้ปัญหาแบบสร้างสรรค์ (The creative problem solving) ซึ่งเป็นรูปแบบการแก้ปัญหาที่ผู้แก้ปัญหจะต้องประยุกต์จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สัญชาตญาณ แนวคิดใหม่ ๆ ร่วมกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่มาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อค้นหาวิธีการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพและคุณค่าเหมาะสมกับปัญหานั้น ๆ ดังนั้น จุดสำคัญของการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์คือ การใช้จินตนาการหรือประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาโดยการคิดหาทางเลือกหลากหลายแบบก่อนที่จะนำไปเลือกใช้ในการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จะส่งเสริมให้บุคคลแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดความคิดใหม่ที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อบุคคลและสังคม

จากข้อมูลและแนวคิดที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาวทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ว่าวิธีการเรียนรู้แบบนี้มีผลต่อการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างไร ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัด การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

3. สมมติฐานการศึกษา

3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

4. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experiment design) ซึ่งดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองกลุ่มเดียววัดสองครั้ง (One group pretest-posttest design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) มีแบบแผนการทดลอง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	การทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

E	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)
X	แทน	การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
T ₂	แทน	การทดสอบหลังเรียน (Posttest)

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันทรายหลวง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 2 ห้อง รวมทั้งสิ้น 80 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันทรายหลวง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยสุ่มนักเรียนมา 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

4.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 7 โลกและการเปลี่ยนแปลง บทที่ 2 ดินและน้ำ เรื่อง แหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2) ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์

4.4.1 ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) เกี่ยวกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มาตรฐานช่วงชั้นตัวชี้วัดคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้เรื่อง ดินและน้ำ

2) ศึกษาสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มาตรฐานช่วงชั้นตัวบ่งชี้คำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้จากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง

รวมทั้งศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้จากเอกสารต่าง ๆ เพื่อสรุปรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้การวัดและการประเมินผลแห่งการจัดการเรียนรู้

4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 4 แผนใช้เวลา 4 คาบ

5) วิธีการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

5.1) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหา (กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์) ความเหมาะสมและความหลากหลายของสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมถึงความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยรวมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

5.2) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันทรายหลวง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา เวลาของกิจกรรม และบันทึกปัญหาข้อบกพร่องต่างๆที่พบเช่นระยะเวลาที่ใช้การสื่อความหมายกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุง

5.3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 41 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในการสื่อความหมายกิจกรรมการเรียนการสอนระยะเวลาที่ใช้ในการสอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขจนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ทดลองจริง

5.4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยต่อไป

4.4.2 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล
การสร้างเครื่องมือวัดผลทางวิทยาศาสตร์

2) ศึกษาสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับ
ปรับปรุง 2560) คู่มือครูและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อสร้าง
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์โดยแบ่งพฤติกรรมที่จะวัดออกเป็น
4 ด้าน ดังนี้

2.1) ด้านความรู้-ความจำ

2.2) ด้านความเข้าใจ

2.3) ด้านการนำไปใช้

2.4) ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3) สร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ
เนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ดินและน้ำ

4) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ชนิด
เลือกตอบ 4 ตัวเลือก ตามตารางวิเคราะห์ข้อสอบจำนวน 40 ข้อ

5) วิธีการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิทยาศาสตร์

5.1) นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิทยาศาสตร์
จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความชัดเจนของข้อคำถาม ความเหมาะสมของตัวเลือก
ความสอดคล้องของพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยพิจารณาคัดข้อสอบที่มีค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 117) โดยได้ผล
เท่ากับ 0.67-1.00 เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5.2) นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เคยเรียนเรื่องนี้

แล้วที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 คนเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ดังนี้

5.2.1) นำกระดาษคำตอบนักเรียนตอบแล้วมาตรวจให้คะแนนโดยข้อสอบถูกให้ 1 คะแนนข้อที่ตอบผิดหรือตอบเกิน 1 คำตอบให้ 0 คะแนนเมื่อตรวจสอบคะแนนเรียบร้อยแล้วนำมาเรียงค่าจากสูงไปต่ำและตัดกลุ่มสูงออกโดยใช้สัดส่วน 27% แล้วแยกกระดาษคำตอบเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มสูง 1 ชุดกลุ่มต่ำ 1 ชุด

5.2.2) หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (1) ของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27% ของจุง เตห์ ฟาน (Chung-Teh Fan) (Fan, 1952)

5.2.3) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปจากข้อสอบ 40 ข้อคัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อพบว่ามีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.29-0.75 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.21-0.71

6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ที่คัดเลือกไว้ 30 ข้อไปทดสอบกับนักเรียนที่เรียนเรื่อง ดินและน้ำ ที่เคยเรียนเรื่องนี้แล้วและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยคำนวณจากสูตร K-R20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder- Richardson) (บุญซึ้ง เมฆแก้ว, 2563) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

7) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน

4.5 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1) สุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่มโดยสุ่มนักเรียนมา 1 ห้องเรียนจำนวน 40 คน

2) ก่อนการจัดการเรียนรู้ทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ แล้วนำผลของการสอบมาตรวจให้คะแนน

3) ชี้แจงการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อที่นักเรียนจะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

4) ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้เวลาสอนจำนวน 4 คาบ

5) เมื่อสิ้นสุดการสอนตามขั้นตอนที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์แล้วทำการทดสอบหลังการเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

6) ตรวจสอบการสอบแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D และ t-test

2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ดินและน้ำ โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน

5. ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปรข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามขั้นตอน ดังนี้

1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ก่อน เรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ Dependent t-test

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การทดสอบ	n	k	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	40	30	12.75	3.02	22.52*
หลังเรียน	40	30	23.33	2.16	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t_{(.01; df 39)} = 2.704$)

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 2 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เท่ากับ 12.75 และ 3.02 ตามลำดับ และหลังจากได้รับการ จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 23.33 และ 2.16 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลัง เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

การทดสอบ	กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเต็ม	เกณฑ์	$\bar{X}$	S.D.	t
หลังเรียน	40	30	21	23.33	2.16	8.52*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t_{(.01; df 39)} = 1.403$)

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.16 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเกณฑ์

พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผลจากการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า นักเรียนที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้และค้นพบความรู้ หรือความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือ เป็นไปตามแนวคิด คอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งเพียเจต์ (ทิสนา แชมมณี, 2561, น. 90 - 91) ที่กล่าวว่า พัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านกระบวนการซึมซับ และดูดซึม และมีขั้นขยายความรู้และขั้นนำความรู้ไปใช้ที่มีการปรับโครงสร้างทางปัญญา โดยนำความรู้ ที่ได้รับไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือความรู้ในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียน ได้รับประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเป็นการฝึกให้นักเรียน ได้เรียนรู้อย่างอิสระ ส่งผล ให้นักเรียนค้นพบความรู้ใหม่ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ ภพ เลหาไพบูลย์ (2542, น. 36) ได้กล่าวถึงการ สอนแบบสืบเสาะหาความรู้ไว้ สรุปได้ว่าเป็น การสอนที่เน้นกระบวนการแสวงหาความรู้ที่จะช่วยให้ นักเรียนได้ค้นพบความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเอง ให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา นอกจากนี้ กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกิจกรรมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จัดได้ว่าเป็นการฝึกให้นักเรียนได้คิดค้นคว้าหาความรู้และคำตอบโดยใช้กระบวนการคิด ทั้งนี้ กระบวนการ แก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่พัฒนาความคิดขั้นสูงของนักเรียนและ

การพัฒนาด้านความคิดนั้นจะต้องอาศัยความสามารถทางสติปัญญา การรับรู้และประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ จิรพันธ์ ทัศนศรี (2548, น. 24) สรุปไว้ว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นวิธีการหนึ่งที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ คิด และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างมีระบบของการคิด ใช้กระบวนการ ของการค้นคว้าหาความรู้ ซึ่งประกอบด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์ ครูมีหน้าที่จัดบรรยากาศการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ คิด แก้ปัญหา โดยการใช้การทดลองและอภิปรายซักถามเป็นกิจกรรมหลักในการสอน การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์นั้น เป็นวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักการของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ตามขั้นตอนของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) 3 ขั้น คือ ขั้นอภิปรายก่อนการทดลองทำกิจกรรม ขั้นปฏิบัติการทดลองทำกิจกรรม และขั้นอภิปรายหลังการทดลองทำกิจกรรม มาประยุกต์ใช้กับการ แก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ โดยนำกระบวนการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ ของ Torrance มาใช้จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ และมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ ซึ่งได้สอดแทรกขั้นตอนการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์เข้าไปในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ในขั้นของการอภิปรายหลังการทดลองทำกิจกรรม (วิพรพรรณ ศรีสุธรรม, 2562) โดยผู้วิจัยได้สร้างสถานการณ์ ปัญหาเพื่อกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความสนใจ โดยพยายามสร้างสถานการณ์ใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้ นักเรียนคิดหาวิธีการแก้ปัญหามีได้หลายๆ วิธี เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบวิธีแก้ปัญหที่ดีที่สุดและให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอยู่เสมอ ซึ่งการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นค้นพบ ความจริง เป็นการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาจากสถานการณ์ปัญหากำหนดให้วันที่ 2 ขั้นค้นพบปัญหา เป็นการระบุปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ ซึ่งนักเรียนต้องทำความเข้าใจ สถานการณ์จนพบปัญหาที่แท้จริง และสามารถระบุสาเหตุของปัญหาได้อย่างถูกต้อง ขั้นที่ 3 ขั้นค้นพบความคิด เป็นการระดมพลังสมอง เพื่อนำเสนอวิธีการแก้ปัญหที่เป็นไปได้มากที่สุด โดยไม่มี การประเมินความคิดที่นำเสนอมา ขั้นที่ 4 ขั้นค้นพบคำตอบ เป็นการตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหที่ดีที่สุดเหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุดจากขั้นที่ 3 และนำมาแก้ปัญหตามวิธีที่ได้เลือก

ส่วนชั้นที่ 5 ชั้นค้นพบการยอมรับ เป็นการยอมรับคำตอบที่ได้จากการแก้ปัญหาในชั้นที่ 4 ว่าจะแก้ปัญหาให้สำเร็จได้อย่างไร จากวิธีการสอนดังกล่าวนี้ทำให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหา ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อหาแนวปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการและการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ผู้สอน มีหน้าที่จัดบรรยากาศการสอนให้เอื้อต่อ การเรียนรู้ จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น จึงส่งผลทำให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แหล่งน้ำ ไปในทางที่สูงขึ้นและด้วยเหตุนี้ การสอนแบบสืบเสาะหา ความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จึงมีผลทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดและนำวิธีการที่สร้างสรรค์ มาทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนจึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แหล่งน้ำ ไปในทางที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ชนินาถ ธงชัย (2561) ที่พบว่า นักเรียนได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ หัตยา โรจนวิรัตน์ (2559) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น หลังเรียนสูงกว่า เกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทาง วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

เอกสารอ้างอิง

จิรพันธ์ ทศนศรี. (2548). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อ วิทยาศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยรูปแบบซิปปากับแบบ สืบเสาะหาความรู้. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชนินาถ ธงชัย. (2561). ผลการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทิตนา แหมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชัย เมฆแก้ว. (2563). การพัฒนาชุดช่วยวิเคราะห์ข้อมูลแบบเรียลไทม์หาค่าความ เชื่อมั่นแบบทดสอบ (KR-20). พังงา : วิทยาลัยชุมชนพังงา จังหวัดพังงา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทย วัฒนาพานิชย์.
- วิพรพรรณ ศรีสุธรรม. (2562). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ เป็นฐาน เพื่อ ส่งเสริมการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 4 . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: 3-คิว มีเดีย.
- หัตยา โรจน์วิรัตน์. (2559). ผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับเทคนิค STAD ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และ เจตคติต่อวิชาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บุรพา.
- Albrecht, J. E. (1988). Educational leadership: A focus on teacher-student interaction. *NASSP Bulletin (BUL)*, 72(510), 28-33.

Fan, C. T. (1952). *Item analysis table Princeton*. New Jersey : Educational Testing Service.

Torrance, E. P. & Safter, H. T. (1988). Are children becoming more creative?. *The Journal of Creative Behavior*, 20(1), 1-13.

การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนรู้อิวยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ศิริลักษณ์ เลิศหิรัญทรัพย์¹

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Received 28/07/2022 Revised 27/12/2023 Accepted 19/01/2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน หาประสิทธิภาพสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 41 คน โรงเรียนหิรัญราชภักดีวิทยา จังหวัดนนทบุรี ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ (E1/E2) สถิติการทดสอบสมมติฐาน (t-test for dependent samples) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Consistency) ผลการวิจัยพบว่า Vonder Go สื่อมัลติมีเดีย ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานทั้ง 8 ทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหิรัญราชภักดีวิทยา มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระดับมากกว่า 0.5 สามารถนำไปใช้สอนได้จริงและในการหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนการสอนเท่ากับ 88.15/97.80 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ: Vonder Go มัลติมีเดีย, ประสิทธิภาพ, ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน

Implementation of Multimedia Tools to Enhance Science Learning Skills of Primary 1 Students to Promote Basic Science Process Skills

Siriluck Learthirunsap¹

¹Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University

Received 28/07/2022 Revised 27/12/2023 Accepted 19/01/2023

Abstract

This research was aimed to 1) utilize Vonder Go multimedia to promote basic science process skills 2) study the effectiveness of Vonder Go multimedia in managing science learning to enhance basic science process skills, and 3) study basic science process skills after using Vonder Go multimedia of grade 1 students. A purposive sampling method was used to select a sample group consisting of 41 grade 1 students in Hiranrat Phakdi Wittaya School in Nonthaburi Province. Data were then analyzed using descriptive statistics; Index of Consistency (IOC) and determination of the efficiency (E1/E2). The findings revealed that: 1) For the purposes of promoting basic science process skills, Vonder Go multimedia has a consistency index of more than 0.50 and can be used for teaching 2) Vonder Go multimedia's efficiency (E1/E2) was 88.15/97.80, which met the specified objectives, and 3) The result of basic science process skills developed using Vonder Go multimedia showed improvement in students' learning.

Keywords: Vonder Go multimedia, Multimedia effectiveness, Basic Science process skills

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ สร้างคนไทยมีความพร้อมทั้งทางกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตนำไปสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกร ยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเองตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ พ.ศ.2561 - 2580 (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561)

จากยุทธศาสตร์ชาติข้างต้น การศึกษาถือเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนเน้นการพัฒนาด้านศักยภาพของมนุษย์ในสังคมทำให้เกิดความรู้ ทักษะ กระบวนการในการดำเนินชีวิต และสามารถช่วยพัฒนาสังคมประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างการกระตุ้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการสร้างความเข้มแข็งทางสังคม ทั้งนี้เพื่อความอยู่ดีมีสุขของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นการศึกษาที่เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกระบวนการ (Process) ของคนในสังคม ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน (อำไพ หรรณารักษ์, 2552)

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 (21ST Century Skills) ระบบการศึกษามีการพัฒนา นวัตกรรมการศึกษา (Education Innovation) โดยการนำโปรแกรมที่หลากหลายมาใช้ในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง โดยในส่วนของสื่อมัลติมีเดียที่ใช้ในกระบวนการสอนนั้นมีแบบการนำเสนอข้อมูลและแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดียที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนสามารถเรียกใช้ข้อมูลในลักษณะของ

สื่อมัลติมีเดียเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive) แบบสร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้น แบบเรียลไทม์ สามารถโต้ตอบขณะทำชุดสื่อได้ทันทีอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้เรียน กระตือรือร้นในการเรียน อีกทั้งยังเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน เกิดแรงกระตุ้นและแรงจูงใจในการเรียน ในการทำงานร่วมกันทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ยังส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมสร้างความสุข สนุกในชั้นเรียนยังเป็นการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจ ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557:4-5).

ดังนั้นจากประโยชน์ที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงเลือกใช้สื่อมัลติมีเดีย Vonder Go ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนอยู่ในช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดการต่อยอดทักษะความสามารถด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี โดยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทักษะขั้นพื้นฐาน 8 ทักษะ) มี 1) ทักษะการสังเกต (Observing) 2) ทักษะการวัด (Measuring) 3) ทักษะการจำแนกประเภท (Classifying) 4) ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปซกับสเปสและสเปซกับเวลา (Space/Space Relationship and Space/Time Relationship) 5) ทักษะการคำนวณ (Using Numbers) 6) ทักษะการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล (Communication) 7) ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล (Inferring) 8) ทักษะการพยากรณ์ (Predicting) กับการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียสำหรับผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน โดยมีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้สอนได้จริง

2. วัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนาชุดสื่อมัลติมีเดีย กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสิริราษฎร์ราษฎร์วิทยาสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี

2) เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียวิชาวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80

3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังจากการจัดการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน

3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1) การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพจากการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น

2) ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยมาพัฒนาและปรับการสอนทุกกลุ่มสาระวิชา อีกทั้งสามารถจัดทำสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go วัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้ทุกรายวิชา

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิดานันท์ มลิทอง (2543) กล่าวว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการนำเอาสื่อต่างๆ มารวมกัน มักจะอยู่ในรูปแบบของสื่อประสม การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นโดยทั่วไปจะใช้อย่างเป็นขั้นตอน การนำคอมพิวเตอร์มาช่วยสอนจะทำให้ผลการเรียนการสอนมีการโต้ตอบกันได้ระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกับการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนปกติ

ณัฐกร สงคราม (2554) กล่าวว่าปัจจุบันและอนาคต สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอนอีกทั้งมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังนี้ 1) สร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยการใช้เทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย สามารถดึงดูดและคงความสนใจของผู้เรียน ช่วยให้เกิดการจดจำ 2) ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดี ขยายสิ่งที่เป็นามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้น 3) มีการออกแบบการใช้งานที่ง่าย 4) การโต้ตอบปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน มีโอกาสเลือก ตัดสินใจและได้รับการเสริมแรงจากการ ได้ข้อมูลกลับทันที 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกความรับผิดชอบต่อตนเอง 6) การที่สามารถทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ทันที เป็นการท้าทายผู้เรียนและเสริมแรงให้อยากเรียนต่อ 7) ประหยัดกำลังคน เวลา และงบประมาณ ทำให้ครูมีเวลามากขึ้นในการช่วยเหลือผู้เรียนที่

ประสบปัญหา 8) เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในวงกว้างลดช่องว่างระหว่างผู้เรียน ในเมือง และชนบท

วิจารณ์ สงกรานต์ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนา พร้อมทั้งหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง พอยเตอร์และลิงค์ลิสต์ ใช้เป็นสื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

5. วิธีการวิจัย

การพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อ ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหิรัญราชูรภัคติวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 41 คน

5.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ตามเกณฑ์ E1/E2 ที่กำหนด คือ 80/80 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ และสถิติการทดสอบสมมติฐาน (t-test for dependent samples) โดยดำเนินการดังนี้

4.2.1 การรวบรวมข้อมูลซึ่งสร้างขึ้นจากสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go แบบชุดฝึก 1 ชุดทักษะ 8 ทักษะในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4.2.2 ให้นักเรียนทำแบบชุดฝึกทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) เมื่อสิ้นสุดการเรียนระยะเวลา 12 สัปดาห์ ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ในการประเมินประสิทธิภาพการใช้สื่อมัลติมีเดียเนื้อหาการเรียนรู้อารยศาสตร์ขั้นพื้นฐาน (Science Process Skills)

4.2.3 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียน นำมาเปรียบเทียบในชุดสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การหาประสิทธิภาพของชุดสื่อมัลติมีเดียทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตร E1/E2 ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)

การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ (E1)

$$E1 = \frac{\text{คะแนนเฉลี่ยของคะแนนสะสมระหว่างเรียน}}{\text{คะแนนเต็มของคะแนนสะสมระหว่างเรียน}} \times 100$$

E1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการชุดสื่อมัลติมีเดีย

ประสิทธิภาพของผลผลิต (E2)

การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์หลังผ่านการจัดการเรียนรู้ (E2)

$$E2 = \frac{\text{คะแนนสอบหลังเรียนเฉลี่ย}}{\text{คะแนนเต็มของคะแนนสอบหลังเรียน}} \times 100$$

E2 แทน ประสิทธิภาพของผลผลิตชุดสื่อมัลติมีเดีย

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานในการหาค่าเฉลี่ยสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบตามเนื้อหา เรียกว่าหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ค่าประสิทธิภาพของแบบประเมินทักษะ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ โดยใช้ร้อยละ หาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Consistency) ของชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้สูตรดังนี้ (โชติกา ภาชีผล. 2558, 97)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
(Index of Item - Objective Congruence)

$$\frac{\sum R}{N} \text{ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6. ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เครื่องมือในการวัดทักษะของใช้สื่อมัลติมีเดีย Vonder Go ในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหิรัญราชูราษฎร์กักติวิทยา ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหิรัญราชูราษฎร์กักติวิทยา

จำนวนนักเรียน (คน)	ประสิทธิภาพด้านสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go (E1)	ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ สื่อมัลติมีเดีย (E2)
41	88.15	97.80

จากตารางพบว่าจากประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go ที่ใช้การจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วย Vonder Go มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.15/97.80

ตอนที่ 2 การหาค่าดัชนีประสิทธิภาพ (Effectiveness Index:E.I.) ตามแนวคิดของ Hofland การทำแบบทดสอบก่อนใช้สื่อมัลติมีเดีย Vonder Go และหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหิรัญราชภักดีวิทยา

(n=41)					
กำหนดค่า	ก่อนเรียน X1	หลังเรียน X2	$\bar{D}$	S.D. _D	t
$\bar{X}$	3.63	9.07	5.44	1.16	29.95
S.D.	0.94	0.82			

จากตารางพบว่าจากการทำแบบทดสอบของผู้เรียนใช้สื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหิรัญราชภักดีวิทยา จังหวัดนนทบุรีนั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 3.63 คะแนน และ 9.07 คะแนน หลังเรียนแล้วพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .05 ทุกลำดับชั้นสามารถนำไปใช้สอนได้จริง

7. สรุปและอภิปรายผล

ในการศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดสื่อมัลติมีเดียและทำการหาประสิทธิภาพ ของสื่อ แล้วนำสื่อมัลติมีเดียไปใช้ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหิรัญราชภฏร์ภักดีวิทยา จังหวัดนนทบุรีนั้น ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย Vonder Go ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้สอนได้จริง โดยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 88.15/97.80 ตามเกณฑ์ที่ได้วางแผนและดำเนินการตามขั้นตอนมีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับอนุสตรา เณลิศรี (2555) ที่มีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน คือ 82.08/80.14 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทิมา จันตาบุตร (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้เกมการศึกษาในการพัฒนาทักษะการจดจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนไทรโยคน้อยวิทยา พบว่านักเรียนมีคะแนนความรู้ด้านความจำหลังการเรียนโดยใช้สื่อการศึกษาสูงกว่าการเรียนโดยไม่ใช้สื่อการศึกษาและจากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า นักเรียนต้องการให้มีสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษาประกอบการจัดการเรียนการสอนทุกครั้ง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเป็น 5.00

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

- 1) สื่อมัลติมีเดีย Vonder Go นำประยุกต์ใช้สร้างบทเรียนในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ ได้ และพัฒนาสื่อในการเรียนการสอนนักเรียนทุกระดับชั้นต่อไปได้
- 2) ขยายองค์ความรู้แนะนำการใช้สื่อมัลติมีเดีย Vonder Go ให้กับครูผู้สอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นำไปจัดทำสื่อมัลติมีเดียวัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้ทุกรายวิชา อีกทั้งยังสร้างเนื้อหาของบทเรียนนั้นให้มีความยากง่ายตามระดับชั้น ควร

คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนได้อย่างหลากหลาย

8.2 ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

บทเรียนแต่ละช่วงชั้นมีเนื้อหายาก-ง่ายต่างกัน จึงควรปรับการกำหนดเวลาในข้อคำถาม-คำตอบแต่ละข้อให้มีความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์คำถามและการหาคำตอบได้ดีขึ้น และนอกจากนี้ยังลดความเครียดเพิ่มความสนุกสนานกับการใช้สื่อ Vonder Go มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- จันทิมา จันตาบุตร. (2557). การใช้เกมการศึกษาในการพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่3 สาขายานยนต์ (ชย.3101) วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐพร ทองมอญ. (2551). บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนคลองบ้านพร้าว. สารนิพนธ์กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐกร สงคราม. (2554). การออกแบบและพัฒนา มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ สงกรานต์. (2552). บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง พอยเตอร์และลิงค์ลิสต์. ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- วิจารณ์พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ พ.ศ. 2561-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อนุสรรา เณลิมศรี. (2555). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)*. กรุงเทพฯ : สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำไพ หรคุณารักษ์. (2552). *ความรู้เพื่อประชาชน ชุดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: คิด..งอม... คาคการณ์เกี่ยวกับ “การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทย”*. นนทบุรี: สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.

ความคาดหวังต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยภายใต้แคมเปญ “Amazing New Chapters” กรณีนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย (GEI) ยุควิถีปกติใหม่

ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร¹

¹ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว และการศึกษา

Received 8/07/2022 Revised 26/12/2023 Accepted 19/01/2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย 2) ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย ที่มีต่อสถานการณ์ในประเทศไทยเพื่อหาแนวโน้มของนักท่องเที่ยว GEI ที่ต้องการเดินทางมาเยือนประเทศไทยในอีก 2 ปี และ 3) ศึกษาความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ รายได้ กับความพึงพอใจต่อการพักผ่อน ในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย (GEI) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยประเทศละ 400 คน การทดสอบค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่มตัวอย่าง (Independent-sample t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย มีอายุระหว่าง 21- 40 ปี มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 52 และ 54 ตามลำดับ ในขณะที่นักท่องเที่ยวอินเดีย ร้อยละ 59.5 มีสถานภาพโสด ส่วนร้อยละ 70 ของนักท่องเที่ยวเยอรมัน และสหราชอาณาจักร มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป 2) นักท่องเที่ยวอินเดียมีแนวโน้มกลับมาเยือนประเทศไทยในอีก 2 ปีข้างหน้ามากที่สุด และความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย รับรู้ถึงความคาดหวังอย่างสูงต่อการเดินทางมาประเทศไทยในยุควิถีปกติใหม่ และ 3) นักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน (ร้อยละ 49) สหราชอาณาจักร (ร้อยละ 48.5) และอินเดีย (ร้อยละ 89) รับรู้ว่าสถานที่ท่องเที่ยวของไทยอยู่ในระดับดีกว่าประเทศใกล้เคียงในเอเชีย ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะเดินทางกลับเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยอีก ซึ่งปัจจัยดังกล่าวสามารถสร้างความยั่งยืนให้กับกิจการท่องเที่ยวของไทยได้

คำสำคัญ: ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว, ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย, ยุควิถีปกติใหม่

The Expectation of German, UK and Indian (GEI) Tourists Regarding Thai Tourism in the ‘New Normal’ under the ‘Thai Way of Tourism’ Campaign

Ntapat Worapongpat¹

¹Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation,
Entrepreneurship, Tourism and Educational

Received 8/07/2022 Revised 26/12/2023 Accepted 19/01/2023

Abstract

This research aims: 1) to study the demographic characteristics of German tourists; 2) to study the expectations and satisfaction levels of German, UK, and Indian tourists regarding the situation in Thailand to determine trends of GEI tourists visiting Thailand over the next 2 years; and 3) to study the differences between gender, age and income as they relate to German tourists’ satisfaction during their visit in Thailand. The population in this study consisted of German, UK and Indian (GEI) tourists. The sample size was calculated using Taro Yamane formula with 95% confidence level at 5% error. The sample consisted of 400 people separated into 2 groups and tested using Independent-sample t-test. The results showed that: 1) Most of the studied tourists were between 21- 40 years of age. The majority of German tourists (52%) and UK tourists (54%) were married, while most Indian tourists were single (59.5%). Over 70% of German and UK tourists held a bachelor’s or higher degrees 2) Indian tourists expected to visit Thailand in the next 2 years, during the new normal era, and 3) 49% of German tourists, 48.5% of UK tourists, 89% of Indian tourists perceived that Thailand’s tourist attractions were different and better than other countries in Asia, which are important factors to encourage them to visit Thailand again. This uniqueness affects Thai tourism, and tends to create a sustainable tourist industry in Thailand.

Keywords: Tourists’ expectations, Image of Thai tourism, The new normal era

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของไทยเป็นอันดับต้น ๆ แม้ว่าการท่องเที่ยวของไทยจะได้รับผลกระทบจากปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศนับตั้งแต่ตามมติของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 ทางภาครัฐบาลมีมาตรการผ่อนคลาตามตรการเดินทางเข้าไทยเพิ่มเติม โดยประเด็นสำคัญคือไม่มีการกักตัวทั้งผู้เดินทางที่ไม่ได้รับวัคซีน หรือได้รับวัคซีนไม่ครบ รวมถึงผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงโดยผู้เดินทางที่ไม่ได้รับวัคซีน หรือได้รับวัคซีนไม่ครบ สามารถแสดงผลตรวจหาเชื้อโควิด-19 ก่อนเดินทาง นอกจากนี้ยังยกเลิกการกักตัวในกลุ่มที่ไม่ได้รับวัคซีน หรือได้รับวัคซีนไม่ครบ และไม่มีผลตรวจ โดยเมื่อเดินทางมาถึง สามารถตรวจเมื่อถึงสนามบิน (ภฤศญา ปิยนุสรณ์ และ ระชานนท์ ทวีผล, 2563) ขณะเดียวกันยังได้ปรับแนวทางการจัดการผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงไม่ต้องกักตัวด้วย โดยให้สังเกตอาการตนเอง 10 วัน และมีการปรับรูปแบบเพื่อความสะดวกมากขึ้นคงเหลือข้อมูลที่จำเป็นเพียง 3 ส่วน ได้แก่ หลักฐานวัคซีนหรือผลตรวจ ประกัน และข้อมูลหนังสือเดินทางโดยจะมีการออก QR Code แทนที่เมื่อลงทะเบียนเสร็จ ไม่มีการรออนุมัติ และสายการบินตรวจสอบเอกสารต่างชาติที่ปรากฏตามหน้า QR Code (วัคซีน หรือ ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ) และออกบอร์ดดิ้งพาส (Boarding Pass) (นุชฤดี รุ่ยใหม่, 2022)

การท่องเที่ยวไทยพร้อมปรับโซนสีโควิดใหม่เพิ่มเติม พื้นที่นำร่องท่องเที่ยวจาก 12 จังหวัด เป็น 17 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ กรุงเทพฯ กาญจนบุรี จันทบุรี ชลบุรี เชียงราย เชียงใหม่ นครราชสีมา นครบุรี นราธิวาส ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ พังงา เพชรบุรี ภูเก็ต ระยอง และสงขลา (จังหวัดอื่นดำเนินการบางพื้นที่จาก 16 จังหวัด เป็น 12 จังหวัด) โดยใช้มาตรการเช่นเดียวกับพื้นที่เฝ้าระวังและอนุญาตเปิดสถานประกอบการใน “เศรษฐกิจภาคกลางคืน” เช่น สถานบริการ สถานบันเทิง ผับ บาร์ คาราโอเกะ โดยเปิดบริการไม่เกินที่รัฐบาลกำหนดและจำหน่ายบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าประเทศไทย เดือนพฤษภาคม 2565 รวบรวมข้อมูลจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และระบบ Thailand Pass พบว่ามีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไทยช่วง 5 เดือนแรก มีจำนวนรวม 1,336,068 คน นักท่องเที่ยวจากประเทศที่เดินทางเข้ามาเป็นอันดับ 1 คือ นักท่องเที่ยว

อินเดียจำนวน 123,606 คน รองลงมาคือ สหราชอาณาจักร 96,323 คน มาเลเซีย 78,523 คน เยอรมนี 77,707 คน และสหรัฐ 72,482 คนโดยนักท่องเที่ยวเดินทางผ่านด่านสนามบินสุวรรณภูมิมากเป็นอันดับ 1 จำนวน 825,918 คน รองลงมาคือ สนามบินภูเก็ต 378,786 คน สนามบินดอนเมือง 41,043 คน ด่านสะเดา 19,962 คน และด่านหนองคาย 12,783 คน เมื่อดูสถิติเฉพาะเดือนพฤษภาคม 2565 หลังรัฐบาลผ่อนคลายมาตรการเดินทางเข้าราชอาณาจักร มีนโยบายยกเลิกระบบการตรวจผลโควิด 19 พบว่ามีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศไทยรวม 532,177 คน ถือว่าสูงกว่าเป้าหมายที่กระทรวงการท่องเที่ยวตั้งไว้ว่าจะมียอดเดินทางเข้ามา 5 แสนคนในเดือนพฤษภาคม 2565 (เวณิกา เทียมวงศ์, 2564)

ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2565 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทยแล้วกว่า 1.3 ล้านคน หากในช่วง 4 เดือนที่เหลือจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงตั้งแต่ มิถุนายน ได้อีกเดือนละ 5 แสนคน ก็จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มเป็น 3 ล้านคน ถือเป็น โอกาสที่จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติตลอดปี 2565 เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นับว่าเป็นไปได้สูงและหลังจากได้ประชุมร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคดังกล่าวเดินทางเข้าไทยในปีไม่น้อยกว่า 3.25 ล้านคน สร้างรายได้ 260,000 ล้านบาท โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวสัญชาติรัสเซีย ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างมากช่วยทำให้การเดินทางได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยสามารถแข่งขันช่วงชิงนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ดีขึ้น โดยเห็นแนวโน้มยอดจองการเดินทางเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ตลาดในช่วงที่ทั่วโลกทยอยเปิดประเทศ แข่งขันชิงนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทำให้อำนาจการต่อรองของนักท่องเที่ยวมีมากขึ้นและเปรียบเทียบความคุ้มค่า (Trachuwanich & Punnoi, 2022)

คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสำหรับความคาดหวังต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยภายใต้แคมเปญ “Amazing New Chapters” กรณีนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย (GEI) ว่าปัจจัยใดในยุควิถีปกติใหม่ที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่เคยมาเยือนและท่องเที่ยวในเมืองไทยและนักท่องเที่ยวที่วางแผนจะมาท่องเที่ยวเมืองไทยกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง หลังสถานการณ์โควิดผ่อนคลายและสถานการณ์ดีขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร และอินเดีย
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย ที่มีต่อสถานการณ์ในประเทศไทยเพื่อหาแนวโน้มของนักท่องเที่ยว GEI เดินทางมาเยือนประเทศไทยในอีก 2 ปี
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ รายได้ กับความพึงพอใจต่อการพักผ่อนในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย

3. วิธีการวิจัย

3.1 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตพื้นที่การวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน สหราชอาณาจักร และ อินเดียที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยที่เดินทางผ่านสนามบินในประเทศไทย

ขอบเขตระยะเวลาในการทำวิจัยและเก็บข้อมูล เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2565

1. ด้านประชากรที่ความคาดหวังต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน สหราชอาณาจักร และอินเดีย ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในช่วง เดือนเมษายน ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2565 ซึ่งมีกลุ่มประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน จำนวน 77,707 คน สหราชอาณาจักร จำนวน 96,323 คน และอินเดีย จำนวน 123,606 คน (Trachuwanich & Punnoi, 2022)

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดด้วยการเปิดตาราง Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประเทศละ 400 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้ความหมายนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร ดังนี้

1) นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พำนักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืน

อย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มีใช้การไปประกอบอาชีพ หรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้โดยสารมาทางเรือสำราญทางทะเลแล้วไม่พักค้างคืนบนฝั่งไม่นับเป็นนักท่องเที่ยว จำแนกเป็น

2) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หรือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Foreign Tourist International Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย

3) นักทัศนอาชกรชาวต่างประเทศ (Foreign Excursionists) หมายถึง นักทัศนอาชกร ชาวต่างประเทศที่เดินทางมาจากต่างประเทศ มาท่องเที่ยวในประเทศไทย

จุดมุ่งหมายของการเดินทาง สำหรับจุดมุ่งหมายของการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวต้องมีใช้เพื่อประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ แต่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่างต่อไปนี้

1) การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Leisure Tour หรือ Recreation Tour หรือ Holiday Tour มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพักผ่อนในวันหยุด การแสวงหาความสนุกสนาน บันเทิง รวมถึงการไปเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ ชมการแสดง การเล่นเกม และนันทนาการ

2) การท่องเที่ยวเพื่อทำธุรกิจ เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Business Tour หรือ Business Travel หรือ Professional Travel ซึ่งเป็นการเดินทางของนักธุรกิจ โดยมีกิจกรรมด้านธุรกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลัก เช่น การเดินทางไปร่วมประชุม สัมมนา เจรจาธุรกิจ ในขณะที่เดียวกันก็อาจมีการพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนประกอบด้วยก็ได้ ในประเทศอุตสาหกรรมรายได้จากการท่องเที่ยวประเภทนี้มีอยู่สูงมาก เพราะนักท่องเที่ยวประเภทนี้เดินทางตลอดทั้งปีไม่ขึ้นอยู่กับฤดูกาล ทั้งเป็นผู้ที่สามารถเสียค่าใช้จ่ายได้สูง

3) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Meeting Convention & Exhibition Tour โดยนักท่องเที่ยวมีจุดประสงค์เพื่อไปเข้าร่วมประชุมสัมมนา หรือไปชมการแสดงสินค้า การจัดนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ

4) การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษเฉพาะกลุ่ม เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Special Interest Group Tour คือจัดขึ้นเป็นพิเศษสำหรับกลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องใด

โดยเฉพาะ เช่น การเดินทางไปชมการแข่งขันกีฬา หรือเล่นกีฬาบางชนิด การเที่ยวชมธรรมชาติและดูสัตว์ป่า การเที่ยวถ้ำ การดำน้ำดูปะการังและสัตว์น้ำ การชม

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยที่ 1 หมายถึง น้อยที่สุด และ 5 หมายถึง มากที่สุด จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว แนวโน้มของนักท่องเที่ยว GEI เดินทางมาเยือนประเทศไทยในอีก 2 ปี ระดับ ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยที่ 1 หมายถึง น้อยที่สุด และ 5 หมายถึง มากที่สุด จำนวน 7 ข้อ

3.2.2 วิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และนำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์

3) ทดสอบเครื่องมือก่อนดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งมีวิธีการดังนี้

3.1) การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามโดยมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ แบบสอบถามต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษนำมาแปลเป็นภาษาไทย แปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยข้อคำถามที่มีค่า

IOC มากกว่า 0.7 แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ ซึ่งพบว่าข้อคำถามทั้งหมดมีค่า IOC มากกว่า 0.88

3.2) การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) โดยใช้สูตรของ Cronbach (1970) ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัยนี้ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ อยู่ในระดับพอใช้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ .76

4) นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่ 3 ระหว่างเดือนเมษายน ถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2565 จัดทำแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 1,200 ชุด แจกจ่ายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อลงพื้นที่สำรวจข้อมูลภาคสนาม ตามช่วงเวลา และสถานที่ซึ่งแสดงในตารางที่ 3 ได้รับแบบสอบถามกลับมาจริง จำนวน 967 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.5 ของแบบสำรวจที่ได้รับกลับทั้งหมด จากนั้นนำผลการสำรวจมาวิเคราะห์เข้าโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าสถิติที่ใช้ในการบรรยายคุณลักษณะของข้อมูล

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว เยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย

No.	กลุ่มประเทศ	ส่งแบบสำรวจ	จำนวนที่ได้รับ	สถานที่เก็บข้อมูลเชิงสำรวจ	แบบสอบถาม	ระยะเวลาดำเนินการ
1	เยอรมนี	400	167	เบอร์ลิน	ภาษาอังกฤษ	เมษายน – กรกฎาคม 2565
2	สหราชอาณาจักร	400	400	ลอนดอน	ภาษาอังกฤษ	เมษายน – กรกฎาคม 2565
3	อินเดีย	400	400	เดลี	ภาษาอังกฤษ	เมษายน – กรกฎาคม 2565
	รวม	1,200	967			

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในช่วงเดือนเมษายนถึงกรกฎาคม พ.ศ. 2565 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 5% (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประเทศละ 400 คน โดยเลือกเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวจากสายการบินที่โดยสาร หรือบินตรงจากสายการบินแห่งชาติประเทศนั้น

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของ 2 กลุ่ม ตัวอย่างอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) ค่าสถิติเหล่านี้จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย

5. ผลการศึกษา

5.1 ด้านคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน และสหราชอาณาจักร มีอายุระหว่าง 21- 40 ปี มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 52 และ 54 ตามลำดับ ในขณะที่นักท่องเที่ยวอินเดีย ร้อยละ 59.5 มีสถานภาพโสด ด้านการศึกษา ร้อยละ 70 ของนักท่องเที่ยวเยอรมัน และสหราชอาณาจักร มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในขณะที่นักท่องเที่ยวอินเดีย มีการศึกษาระดับมัธยม ผลสำรวจอาชีพและรายได้ของนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร และอินเดีย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง รองลงมาคือนักธุรกิจ ด้านรายได้ นักท่องเที่ยวเยอรมัน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 45,000-135,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 36 นักท่องเที่ยวสหราชอาณาจักรส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 45,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 41 ถัดมา คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 45,000-135,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 35 ในขณะที่นักท่องเที่ยวอินเดีย ส่วนใหญ่ ร้อยละ 37 มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 5,000-15,000 บาท/เดือน โดยกลุ่มตัวอย่างของการสำรวจในครั้งนี้ส่วนใหญ่มีเศรษฐกิจระดับ C+ กล่าวคือเป็นนักท่องเที่ยวเยอรมันที่มีรายได้ 73,500 บาท/เดือน นักท่องเที่ยวสหราชอาณาจักรที่มีรายได้ 33,950

บาท/เดือน และนักท่องเที่ยวอินเดียที่มีรายได้ 14,350 บาท/เดือนขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายคุณภาพที่สามารถเพิ่มรายได้เข้าสู่ภาคเศรษฐกิจของไทย (พิจาริณี โลชัยยะกุล, 2557)

5.2 ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดียที่มีต่อสถานการณ์ในประเทศไทย พบว่า นักท่องเที่ยวเยอรมัน (ร้อยละ 39.5) และอินเดีย (ร้อยละ 47) รับรู้ว่าการเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยในครั้งนี้นี้ดีกว่าที่คาดหวัง ในขณะที่นักท่องเที่ยวสหราชอาณาจักร (ร้อยละ 48) การเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยในครั้งนี้เป็นไปตามที่คาดหวัง

ส่วนความคาดหวังของนักท่องเที่ยว เยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดียที่มีต่อการเดินทางมาประเทศไทยในครั้งต่อไป พบว่า นักท่องเที่ยวเยอรมัน (ร้อยละ 43) สหราชอาณาจักร (ร้อยละ 28) และอินเดีย (ร้อยละ 32.75) มีความคาดหวังน้อย

ตารางที่ 2 ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว GEI

Q:1	ประเทศไทยเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับที่ท่านคาดหวัง?	เยอรมัน (G)		สหราชอาณาจักร (E)		อินเดีย (I)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	แย่กว่าที่คาดหวังไว้อย่างมาก	11	6.5	12	3	4	1
2	แย่กว่าที่คาดหวังไว้	15	9	31	8	-	-
3	เป็นไปตามที่คาดหวัง	62	37	193	48	150	37.5
4	ดีกว่าที่คาดหวังไว้	66	39.5	117	29	189	47
5	ดีกว่าที่คาดหวังไว้มาก	13	8	47	12	57	14
	รวม	167	100	400	100	400	100
Q:2	ความคาดหวังต่อภาพลักษณ์ต่อการมาเยือนครั้งต่อไป	เยอรมัน (G)		สหราชอาณาจักร (E)		อินเดีย (I)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ความคาดหวังอย่างที่สุด	20	12	32	8	2	0.5
2	ความคาดหวังไม่มาก	38	23	108	27	-	-
3	ความคาดหวังปานกลาง	24	14	104	26	208	52

4	ความคาดหวังน้อย	71	43	111	28	131	32.75
5	ความคาดหวังน้อยที่สุด	14	8	45	11	59	14.75
	รวม	167	100	400	100	400	100

5.3 แนวโน้มของนักท่องเที่ยว GEI เดินทางมาเยือนประเทศไทยในอีก 2 ปีข้างหน้า

ตารางที่ 3 แสดงแนวโน้มของนักท่องเที่ยว GEI เดินทางมาเยือนประเทศไทยในอีก 2 ปีข้างหน้า นักท่องเที่ยวอินเดีย (ร้อยละ 93) และสหราชอาณาจักร (ร้อยละ 52) มีแนวโน้มกลับมาเยือนประเทศไทยในอีก 2 ปีข้างหน้ามากที่สุด ซึ่งระบุว่าการมาเยือนในครั้งนี้อุดเยี่ยมมากและจะกลับมาอีกแน่นอน ในขณะที่นักท่องเที่ยวเยอรมันส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51) ระบุว่า การมาเยือนในครั้งนี้เป็นสิ่งที่ดี แต่ยังไม่รู้ว่าจะกลับมาที่นี้อีกครั้งหรือไม่

ตารางที่ 3 แนวโน้มของนักท่องเที่ยว GEI เดินทางมาเยือนประเทศไทยในอีก 2 ปีข้างหน้า

Q:1	ในอีก 2 ปีข้างหน้า คุณจะใช้วันหยุดเพื่อเดินทางมาประเทศไทยอีก	เยอรมัน (G)		สหราชอาณาจักร (E)		อินเดีย (I)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่น่าจะกลับมาอีกแน่นอน	2	1	16	4	-	-
2	ไม่น่าจะมาอีก	30	18	53	13	1	0.3
3	มาอีก	93	56	199	50	267	67
4	มาอีกแน่นอน	42	25	132	33	132	33
	รวม	167	100	400	100	400	100
Q:2	ท่านมีความรู้สึกอย่างไรกับการมาเยือนในครั้งนี้	เยอรมัน (G)		สหราชอาณาจักร (E)		อินเดีย (I)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	การมาเยือนในครั้งนี้เยี่ยมมากและจะไม่กลับมาอีก	8	5	22	6	9	2

2	การมาเยือนในครั้งนี้เป็นสิ่งที่ ดี แต่ยังไม่รู้ว่าจะกลับมาที่นี่ อีกครั้งหรือไม่	85	51	173	43	20	5
3	การมาเยือนในครั้งนี้ยอด เยี่ยมมากและจะกลับมาอีก แน่นอน	74	44	205	52	371	93
	รวม	167	100	400	100	400	100

ตารางที่ 4 แสดงความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ รายได้กับความพึงพอใจต่อการพักผ่อนในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย (GEI) ด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม ตัวอย่าง (Independent-sample t-test) ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวสหราชอาณาจักรมีผลต่อความพึงพอใจต่อการพักผ่อนในประเทศไทย โดยนักท่องเที่ยวชาวสหราชอาณาจักรเพศชาย อายุ มากกว่า 40 ปี และรายได้มากกว่า 45,000 บาทต่อเดือน ในขณะที่เพศ อายุ รายได้ของนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากเยอรมันและอินเดียไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการพักผ่อนในประเทศไทย

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่มตัวอย่างอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test)

เยอรมัน (G)		N	Mean	SD	t	p value	Sig.
เพศ	ชาย	57	3.35	6.94	-1.472	.143	X
	หญิง	110	3.55	.863			
อายุ	มากกว่า > 40	37	3.65	.588	1.443	.151	X
	น้อยกว่า < 40	130	3.43	.862			
รายได้	มากกว่า > 45,000	112	3.56	.789	1.908	.058	X
	น้อยกว่า < 45,000	55	3.31	.836			
สหราชอาณาจักร (E)		N	Mean	SD	t	p value	
เพศ	ชาย	189	3.69	.895	2.262	.024*	✓

	หญิง	211	3.48	.948			
อายุ	มากกว่า > 40	148	3.76	.906	3.105	.002*	✓
	น้อยกว่า < 40	252	3.47	.925			
รายได้	มากกว่า > 45,000	235	3.68	.909	2.567	.011*	✓
	น้อยกว่า < 45,000	165	3.44	.939			
อินเดีย (I)		N	Mean	SD	t	p value	
เพศ	ชาย	162	4.18	.567	-.856	.393	✗
	หญิง	238	4.23	.617			
อายุ	มากกว่า > 40	167	4.24	.623	.887	.403	✗
	น้อยกว่า < 40	233	4.19	.579			
รายได้	มากกว่า > 15,000	129	4.28	.625	1.599	.111	✗
	น้อยกว่า < 15,000	271	4.18	.582			

*มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

6. สรุปและอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่านักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย มีอายุระหว่าง 21- 40 ปี มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 52 และ 54 ตามลำดับ กว่าร้อยละ 70 ของนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ขึ้นไป ผลสำรวจอาชีพและรายได้ของนักท่องเที่ยวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง รองลงมาคือนักธุรกิจ นักท่องเที่ยวเยอรมัน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 45,000-135,000 บาท/เดือน โดยกลุ่มตัวอย่างของการสำรวจในครั้งนี้ส่วนใหญ่มีเศรษฐกิจระดับ C+ กล่าวคือนักท่องเที่ยวเยอรมันที่มีรายได้ 73,500 บาท/เดือน นักท่องเที่ยวสหราชอาณาจักรที่มีรายได้ 33,950 บาท/เดือน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่มีเศรษฐกิจระดับ C+ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีการใช้จ่ายเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวมูลค่าเฉลี่ยสูงกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มทั่วไป ดังนั้น นักท่องเที่ยวกลุ่ม GEI จึงเป็นอีกกลุ่มเป้าหมายที่ภาครัฐไม่ควรมองข้าม ซึ่งสอดคล้องกับ อุมพร บุญเพชรแก้ว (2563) ที่ระบุว่า โดยภาพรวมนักท่องเที่ยว GEI มีความเชื่อมั่นต่อ

เสถียรภาพของประเทศไทย และมีความเห็นตรงกันว่าประเทศไทย คือ ศูนย์กลางของประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางในอาเซียน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า นักท่องเที่ยวอินเดียมีแนวโน้มกลับมาเยือนประเทศไทยในอีก 2 ปีข้างหน้ามากที่สุด และการมาเยือนในครั้งนี้น้อยอดเยี่ยมมาก และจะกลับมาอีกแน่นอน ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวอินเดียส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยมากกว่า 10 ครั้ง จึงจัดอยู่ในฐานลูกค้าที่เคยเดินทางมาประเทศไทยแล้ว (Repeater) และมองว่าประเทศไทยเป็นสวรรค์แห่งการช้อปปิ้ง และเป็นนักท่องเที่ยวตลาดหลักอันดับ 2 ของไทยรองจากประเทศจีน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าศึกษาความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ รายได้ กับความพึงพอใจต่อการพักผ่อนในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน สหราชอาณาจักร อินเดีย (GEI) มาก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศใกล้เคียง แสดงให้เห็นว่าประเทศไทย สถานที่ท่องเที่ยวของไทย แตกต่างกว่าประเทศใกล้เคียงในอาเซียน ซึ่ง เกสลิณี ตรีพงศ์พันธุ์ (2563) ให้เหตุผลว่า เพราะประเทศไทยมีการสร้างแบรนด์สถานที่ สื่อดึงเอกลักษณ์และความแตกต่างของสถานที่นั้นเมื่อเปรียบเทียบกับสถานที่อื่น ส่วนผล แนวโน้มการกลับมาเยือนประเทศไทยของนักท่องเที่ยวยังสอดคล้องกับ ชยพล ฉัตรชัยเดช และ สุรีย์ เข้มทอง (2563) ที่พบว่า แนวโน้มกลุ่ม (GEI) จะเดินทางกลับเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยอีก คิดเป็นร้อยละ 81, 83 และ 100 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาครั้งนี้ พบว่านักท่องเที่ยวเยอรมัน (ร้อยละ 44) สหราชอาณาจักร ร้อยละ 52) และอินเดีย (ร้อยละ 93) รับรู้ถึงการมาเยือนประเทศไทยในครั้งนี้น้อยอดเยี่ยมมาก และจะกลับมาเที่ยวอีกแน่นอน

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่ามีความเห็นว่าสถานการณ์ในประเทศไทยยังไม่มีเสถียรภาพ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวกลุ่ม GEI ยังยึดติดกับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยภายใต้แนวคิด มหัศจรรย์ประเทศไทย ที่มีความงดงามของ

สิ่งมหัศจรรย์ทางธรรมชาติ ในขณะที่ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยไม่สามารถเข้าถึง การรับรู้ของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และกระตุ้นการมาเยือนของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ภายใต้แคมเปญเที่ยววิถีไทย ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย รวมถึงการทบทวนแนวทางการสื่อสารการตลาดของไทยไปยังกลุ่มประเทศเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่านักท่องเที่ยวอินเดีย ส่วนใหญ่ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยมากกว่า 10 ครั้งจึงจัดอยู่ในฐานลูกค้าที่เคยเดินทาง มาประเทศไทยแล้ว (Repeater) กลยุทธ์การตลาดที่ใช้กับลูกค้ากลุ่มนี้จะต้องมุ่งสร้าง แรงจูงใจให้เดินทางมาเที่ยวซ้ำพร้อมกับกระตุ้นให้ใช้จ่ายเพิ่มขึ้นโดยนำเสนอสินค้า เชิงประสบการณ์ที่เพิ่มมูลค่า โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอินเดียมองว่าประเทศไทย เป็นสวรรค์แห่งการช้อปปิ้ง นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีศักยภาพการซื้อสูง และเป็นนักท่องเที่ยว ตลาดหลักอันดับ 2 ของไทยรองจากประเทศจีน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการ ดังนี้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งพัฒนากลยุทธ์การตลาด เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นการสร้างรูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ เน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น การเยี่ยมชมวิถี ชุมชนมเชิงศาสนา เที่ยวเชิงวิถีชีวิตสายน้ำ การซื้อสินค้าที่ระลึกเกี่ยวกับวิถีชุมชนในแต่ละ ท้องถิ่น การเพิ่มรายจ่ายของนักท่องเที่ยว เช่น กระตุ้นการมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยว กลุ่มนี้ จำนวนวันเข้าพักที่มากขึ้น การรักษาสิ่งแวดล้อม มีการจัดการขยะในชุมชน และใช้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดด้วยสื่อสังคมออนไลน์เพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวเพิ่มการ กระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น และการทบทวนการวางตำแหน่งทางการตลาด (Positioning) ของประเทศไทย ในฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทาง สำคัญในกลุ่มประเทศ อาเซียน

1.3 ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่านักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน ที่มี เพศ อายุ รายได้ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพักผ่อนในประเทศไทยแตกต่างกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการแบ่งระดับเกรดของสินค้าให้สอดคล้องกับเพศ อายุ และระดับรายได้ของผู้ใช้บริการ และควรส่งเสริมภาพลักษณ์ด้านการตลาดของไทยที่เกิด

จากคำพูดปากต่อปาก หรือ Word of Mouth และควรนำสื่อสังคมออนไลน์เข้ามาเชื่อมโยงกับการให้บริการผ่านเว็บไซต์สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้มากขึ้น ภายใต้แนวคิดการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของไทยที่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวไปสู่ความมั่นคง (Stability) มั่งคั่ง (Prosperity) และยั่งยืน (Sustainability) ด้วยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเข้ากับมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เพื่อผลักดันยุทธศาสตร์ประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวทำหน้าที่เป็น Marketing Intelligence Unit เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม และความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศต่างๆ ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาสินค้าและบริการได้ตรงตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้พบว่า แนวโน้มกลุ่ม GEI จะเดินทางกลับเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยซ้ำ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างอย่างคุ้มค่าและสมการรอคอยหลังสถานการณ์โควิด19 คลี่คลาย สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย ภายใต้แคมเปญเที่ยวล้างแค้นหลังสถานการณ์โควิด19

เอกสารอ้างอิง

- เกสสิณี ตรีพงศ์พันธุ์. (2563). การวิเคราะห์องค์ประกอบความปลอดภัยในการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้หญิงชาวต่างชาติ. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 9(1), 40-75.
- ชยพล ฉัตรชัยเดช และ สุรีย์ เข้มทอง. (2563). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความภักดีของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการท่องเที่ยวประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 7(6), 518-539.

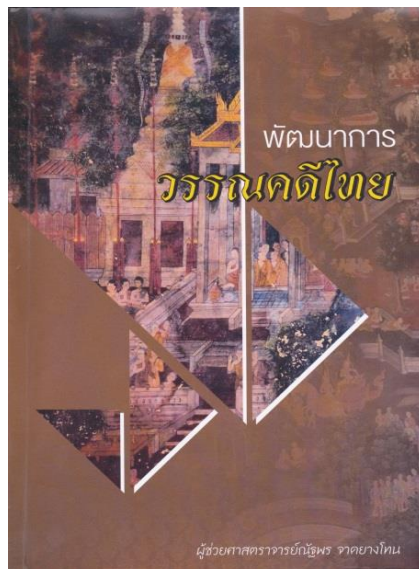
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- นุชฤดี รุ่ยใหม่. (2563). การสื่อสารภาพลักษณ์ : การขยายตลาดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. *วารสารราชนครินทร์*, 19(1), 33-41.
- พิจาริณี โลหะชัยยะกุล. (2557). *โครงการศึกษาตลาดท่องเที่ยว กลุ่มประเทศอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กองวิจัยการตลาด.
- ภฤศญา ปิยนุสรณ์ และ ระชานนท์ ทวีผล. (2563). การจัดการช่องว่างคุณภาพบริการของ กลุ่มธุรกิจโรงแรมบริษัทข้ามชาติในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ท่ามกลางภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ระลอก 3. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 17(59), 52-63.
- เวณิกา เทียมวงษ์. (2564). การรับรู้ในช่วงสถานการณ์โควิดและความคาดหวังหลังสถานการณ์โควิดทางประสาทสัมผัสของโรงแรม ระดับ 5 ดาว ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุมาพร บุญเพชรแก้ว. (2563). ภาพลักษณ์ของจังหวัดภูเก็ตที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวยุโรป. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*. 27(1), 274-300.
- Cronbach, L. J. & Furby, L. (1970). How we should measure" change": Or should we?. *Psychological bulletin*, 74(1), 68.

บทวิจารณ์หนังสือ “พัฒนาการวรรณคดีไทย”

นัยนา ครุฑเมือง¹ อนิสรา รัศมีเจริญ² ดลยา แก้วคำแสน³

^{1, 3} อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² อาจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทนำ

หนังสือเรื่อง “พัฒนาการวรรณคดีไทย” เป็นผลงานของผู้ช่วยศาสตราจารย์
จิตต์พร จาตุรงคกุล อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พิมพ์ครั้งแรก
เมื่อ พ.ศ. 2560 โดยห้างหุ้นส่วนจำกัด ดาราวรรณการพิมพ์ มีจำนวน 626 หน้า หนังสือ
เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นตำราในการเรียนการสอนวิชา ความรู้พื้นฐานวรรณคดีไทย และ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565

วิชาพัฒนาการวรรณคดีไทยจึงเหมาะแก่นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับพัฒนาการของวรรณคดีไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์

หนังสือ “พัฒนาการวรรณคดีไทย” เล่มนี้มีความน่าสนใจอย่างยิ่งโดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้แต่งวรรณคดี และสังคมในแต่ละสมัยได้อย่างครบถ้วน ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งเนื้อหาในหนังสือออกเป็น 9 บท ดังนี้

บทที่ 1 ลักษณะของวรรณคดีไทย

บทที่ 2 วรรณคดีสมัยสุโขทัย

บทที่ 3 วรรณคดีสมัยอยุธยาตอนต้น

บทที่ 4 วรรณคดีสมัยอยุธยาตอนกลาง

บทที่ 5 วรรณคดีสมัยอยุธยาตอนปลาย

บทที่ 6 วรรณคดีสมัยธนบุรี

บทที่ 7 วรรณคดีสมัยต้นรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 1- รัชกาลที่ 3)

บทที่ 8 วรรณคดีสมัยรัชกาลที่ 4 – รัชกาลที่ 6

บทที่ 9 พัฒนาการวรรณคดีไทย

เนื้อหาในบทที่ 1 ผู้เขียนได้ปูพื้นฐานทางวรรณคดีทำให้ผู้อ่านรู้จักภาพรวมของการศึกษาวรรณคดีในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ที่มาของวรรณคดีไทย ประเภทของวรรณคดีไทย รสวรรณคดีไทย คุณค่าของวรรณคดี เป็นต้น จึงเป็นเรื่องง่ายสำหรับผู้ที่ไม่เคยศึกษาวรรณคดีมาก่อนจะได้เข้าใจถึงแนวทางในการศึกษาวรรณคดีให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

เนื้อหาสาระในบทที่ 2 ถึงบทที่ 8 ได้กล่าวถึงรายละเอียดและความสัมพันธ์ระหว่างผู้แต่ง วรรณคดี และสังคม โดยแต่ละยุคสมัยของการแบ่งวรรณคดี ผู้เขียนจะปูพื้นฐานความรู้ด้านประวัติศาสตร์ในแต่ละสมัยทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ ศาสนา ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจบริบททางสังคมที่มีอิทธิพลต่อตัวผู้แต่ง และมีอิทธิพลต่อวรรณคดีเช่นกัน นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้แบ่งเนื้อหาในการศึกษาพัฒนาการวรรณคดีอย่างเป็นระบบ โดยชี้ให้เห็นพัฒนาการของวรรณคดีในประเด็นผู้แต่ง และลักษณะของวรรณคดีในแต่ละสมัย

ผู้อ่านจะเห็นพัฒนาการของผู้เขียนวรรณคดีตั้งแต่สุโขทัยซึ่งเป็นยุคเริ่มต้นที่ผู้แต่งวรรณคดีจะจำกัดอยู่เพียงกลุ่มเล็ก ๆ ในสังคมคือพระมหากษัตริย์เท่านั้น ต่อมาในสมัยอยุธยาได้กำเนิดแบบเรียนภาษาไทยเล่มแรก คือ จินตามณี ทำให้กลุ่มผู้แต่งวรรณคดีมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น มีกลุ่มเจ้านาย ขนชั้นสูง ขุนนาง และพระสงฆ์ ในสมัยต่อมาเมื่อผู้หญิงได้รับโอกาสทางการศึกษาจึงได้ก้าวเข้าสู่แวดวงวรรณคดีในฐานะผู้แต่งวรรณคดีอีกด้วย

นอกจากพัฒนาการด้านผู้แต่งวรรณคดีแล้ว หนังสือเล่มนี้ยังให้รายละเอียดด้านพัฒนาการของลักษณะของวรรณคดีตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัชกาลที่ 6 อย่างละเอียด กล่าวคือ ตั้งแต่แรกมีลายสือไทยนั้น วรรณคดีมีรูปแบบเป็นร้อยแก้วแล้วจึงค่อยพัฒนามาเป็นร้อยกรองแบบง่าย ๆ ในรูปร้อยโบราณ เมื่อก้าวเข้าสู่สมัยอยุธยาจึงค่อยพัฒนาเป็นร้อยกรองในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ร่าย โคลง ฉันท์ กาพย์ และกลอน กวีในสมัยหลัง ๆ ก็ได้พัฒนารูปแบบคำประพันธ์ให้ต่างไปจากสมัยก่อน ๆ จนกลายเป็นรูปแบบ “กลบท” ที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการการใช้ภาษาไทยในมิติที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

หนังสือเล่มนี้ยังแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านประเภทเนื้อหาของวรรณคดีไทยในแต่ละสมัย โดยสมัยแรกเริ่มมีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา คำสอน และประวัติศาสตร์ ในยุคต่อ ๆ มาวรรณคดีไทยเริ่มมีพัฒนาการทางด้านเนื้อหาที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น มีเนื้อหาประเภทนิทานนิยายเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากถูกใช้ประกอบการแสดงมหรสพ มีเนื้อหาเกี่ยวกับพิธีกรรมหลายเรื่องเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการปกครองของสมัยนั้น ๆ ด้วย ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงแค่ตัวอย่างประเภทเนื้อหาของวรรณคดีไม่กี่ประเภท เชื่อว่าถ้าผู้อ่านได้ศึกษาหนังสือเล่มนี้อย่างละเอียดจะเห็นถึงความหลากหลายของเนื้อหาวรรณคดีไทยในทุกสมัยได้อย่างชัดเจน

เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จัก และรับสรวรรณคดีในแต่ละสมัยอย่างซาบซึ้ง ดังนั้นผู้เขียนจึงได้นำวรรณคดีบางเรื่องที่โดดเด่นของยุคสมัยมาให้ผู้อ่านได้ศึกษาในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ความเป็นมาของวรรณคดีและผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ เนื้อหาของวรรณคดี และคุณค่าของวรรณคดี ผู้อ่านจะได้สัมผัสสรวรรณคดีแต่ละเรื่องและได้เห็นภาพรวมของวรรณคดีในแต่ละสมัยอีกด้วย

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของวรรณคดีไทยที่ได้รับการยกย่องให้เป็นต้นแบบของวรรณคดีในยุคต่อ ๆ มาด้วยการเปรียบเทียบในประเด็นที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้แต่งในสมัยหลังเลียนแบบแนวคิดหรือท่วงทำนองในการแต่ง เช่นสำนวนผากนาง ในโคลงกำสรวลศรีปราชญ์ สมัยอยุธยาตอนต้น เป็นแรงบันดาลใจให้กับพระยาตรัง กวีในสมัยรัชกาลที่ 2 ได้แต่งโคลงด้นนิราศตามเสด็จทัพล้านน่าน้อย โดยมีสำนวนผากนางที่คล้ายคลึงกับโคลงกำสรวลศรีปราชญ์ ดังนี้

สำนวนผากนาง โคลงกำสรวลศรีปราชญ์

โฉมแม่จ๊กผากฟ้า	เกรงอินทร หยอกนา
อินทรท่านเทอกโฉมเอา	สู่ฟ้า
โฉมแม่จ๊กผากดิน	ดินท่าน แล้วยแฮ
ดินฤชัดเจ้าหล้า	สู่สองส่า
โฉมแม่ผากน่านน้ำ	อรณพ แลฤ
ยยวนาคเขยซอก	พี่ไหม้
โฉมแม่รำพึงจบ	จอมสวาสติ ภูเอย
โฉมแม่ใครสงวนได้	เท่าเจ้าสงวนเองฯ

(กรมศิลปากร, 2513, น. 36)

สำนวนผากนาง โคลงด้นนิราศตามเสด็จทัพล้านน่าน้อย

โฉมเจ้าจะแหวกฟ้า	ผากพรหม- เมศฤ
เกรงจะชมฉานเมิล	แม่ไ้
จะผากอิศกรม	ไกรลาส
ไพรครร่อนหล้าไ้	ท้าวแห่งฯ
เลียบเล็งโลกธาตูลิ้น	สรรพางค์
เจ็บผากเจ็บแฝงผืน	ไผ่เฝ้า
คิดทั่วทิศานาง	แห่งพี่ วายเลย
โฉมแม่ผากไ้เจ้า	จึงคงฯ

(พระยาตรัง, 2547, น. 64-65)

บทสรุป

จะเห็นว่าหนังสือเล่มนี้นอกจากจะให้ข้อมูลของวรรณคดีในแต่ละเรื่องแล้วยังได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของรูปแบบวรรณคดีแต่ละสมัยได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้เขียนได้สรุปพัฒนาการวรรณคดีไทยไว้ในบทสุดท้าย ที่มีเนื้อหาในประเด็นพัฒนาการด้านผู้แต่ง พัฒนาการด้านลักษณะคำประพันธ์ พัฒนาการด้านเนื้อหาและแนวคิดของวรรณคดีประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นพัฒนาการของวรรณคดีในภาพรวมได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม หนังสือเรื่องพัฒนาการวรรณคดีไทยได้กล่าวถึงวรรณคดีตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงวรรณคดีสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 6) เฉพาะวรรณคดีก่อนได้รับอิทธิพลตะวันตกเท่านั้น แต่ก็ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของวรรณคดีไทยในแต่ละสมัยได้ดี หนังสือเล่มนี้นับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจวรรณคดี สามารถเรียนรู้วรรณคดีที่สำคัญ ได้เข้าใจพัฒนาการของวรรณคดีแต่ละเรื่อง ตลอดจน เกิดความตระหนักที่จะรักษาและสืบทอดวรรณคดีของชาติเหล่านี้ให้คงอยู่สืบไป

รายการอ้างอิง

ณัฐพร จาตุยางโทน. (2560). *พัฒนาการวรรณคดีไทย*. เชียงใหม่: หจก. ดาราวรรณการพิมพ์.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความทางวิชาการ และบทความทวิภาคีทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์โดยตีพิมพ์ทั้งแบบรูปเล่มและวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อค้นพบ ข้อคิดเห็นทางวิชาการและวิจัยแก่นักวิชาการ อาจารย์ นักศึกษา นักวิจัย ตลอดจนบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีความสนใจทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กำหนดออก (Publication Frequency)

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีกำหนดออกปีละ 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม

กระบวนการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review Process)

บทความทุกบทความต้องผ่านการพิจารณาโดยกองบรรณาธิการของวารสาร และได้รับการตรวจอ่านจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน/บทความ (Double blind) ทั้งนี้ผู้เขียนต้องปรับปรุง แก้ไขบทความตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะก่อนตีพิมพ์ หากบทความไม่ผ่านการพิจารณา กองบรรณาธิการจะแจ้งผลให้ทราบ แต่จะไม่ส่งต้นฉบับคืนให้แก่ผู้เขียน

หมายเหตุ

* กองบรรณาธิการทรงไว้ซึ่งสิทธิในการพิจารณาและตัดสินใจตีพิมพ์ในวารสาร

** ทศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความต่าง ๆ ของวารสารเป็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ และมิใช่ความรับผิดชอบของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ข้อกำหนดในการส่งต้นฉบับบทความเพื่อตีพิมพ์ (Author Guidelines)

เรื่องที่จะเสนอตีพิมพ์

บทความที่รับตีพิมพ์ต้องเป็นบทความวิจัย บทความทางวิชาการ หรือบทความทวิภาค หนังสือทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องเป็นบทความที่ไม่เคยเผยแพร่ หรือตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์

การเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของเนื้อหาต้นฉบับต้องมีความยาว 20-24 หน้ากระดาษขนาด B5 (รวมตาราง แผนภาพ และบรรณานุกรม) ต้นฉบับภาษาไทยใช้อักษร TH Sarabun ขนาด 16 พอยท์ ต้นฉบับภาษาอังกฤษใช้ Time New Roman ขนาด 12 พอยท์
2. การตั้งค่านำกระดาษ ตั้งค่าขอบกระดาษทุกด้านเว้นระยะ 1 นิ้ว และให้ระบุเลขกำกับทุกหน้าบริเวณมุมขวาด้านบน
3. ส่วนประกอบของต้นฉบับบทความประกอบด้วย
 - 3.1 ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนทุกคน และสถานที่ทำงาน (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
 - 3.2 บทคัดย่อความยาวไม่เกิน 250 คำ และคำสำคัญ 3-5 คำ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
 - 3.3 เนื้อเรื่อง
 - 3.3.1 บทความวิจัย ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐาน (ถ้ามี) กรอบแนวคิด (ถ้ามี) วิธีการวิจัย ผลการศึกษา สรุปและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง
 - 3.3.2 บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ หัวข้อเนื้อหาที่นำเสนอ บทวิเคราะห์สังเคราะห์ทางวิชาการ บทสรุป ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง
4. การอ้างอิงทุกบทความไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษใช้การอ้างอิงตามรูปแบบ APA 6th edition ทั้งการอ้างอิงในเนื้อหา และรายการอ้างอิงท้ายบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อหา ใช้วิธีการอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยระบุชื่อผู้แต่ง และปีที่พิมพ์ไว้ด้านหน้าหรือหลังของข้อความที่อ้างอิง คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) หากเป็นการอ้างอิงแบบคัดลอกความต้องระบุเลขหน้าด้วย

ตัวอย่าง

ราชบัณฑิตยสถาน (2554, น. 26)..... หรือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 26)
Creswell & Smith (2018) หรือ (Creswell & Smith, 2018)

รูปแบบรายการอ้างอิงท้ายบทความ ให้รวบรวมรายการอ้างอิงทั้งหมดไว้ท้ายบทความ โดยเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อผู้แต่ง โดยเรียงชื่อผู้แต่งชาวไทยไว้ก่อนชาวต่างชาติ

ตัวอย่าง

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

สุรชาติ พุทธิมา. (2558). *บรรณานุกรม ดรรชนีและสาระสังเขป*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Creswell, J. W. (2008). *A concise introduction to mixed methods research*.
California: SAGE.

บทความวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้า.

ไชยวุธ โกศล. (2561). คนตรีหนังตะลุงในจังหวัดสงขลา: ความเปลี่ยนแปลงจากอดีตสู่ปัจจุบัน. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 5(2), 39-49.

Pornumpaisakul, N. & Yenbutra, P. (2018). Synthesis of researches in teaching Thai as a foreign language. *KKU International Journal of Humanities and Social Sciences*, 8(2), 109-151.

เอกสารการประชุมวิชาการ

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บ.ก.) (ถ้ามี), ชื่อการประชุม, (น.). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2549). การศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน. ใน กนกวรรณ สีนสุข (บ.ก.), รายงาน การสัมมนาเรื่องการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์, (น. 12-19). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Afolabi, A. F. & Abidoye, J. A. (2011). *The integration of information and communication technology in library operations towards effective library services*. In *proceeding of the the 1st International Technology, Education and Environment Conference*. (pp. 620-628), The International Conference on Teaching, Learning and Change 2011, Omoku, Nigeria. Retrieved from <http://www.hrmars.com/admin/pics/267.pdf>

บทความหรือบทในหนังสือ

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บ.ก.) (ถ้ามี), ชื่อหนังสือ, (น.). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

บุณทริกา เจริญชินวุฒิ. (2559). การศึกษาวิธีการผลิตและการบรรเลงขิม กรณีศึกษานายวินิจ พุกสวัสดิ์. ใน หนังสือรวมบทความวิจัยของการประชุม วิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 6: อัตลักษณ์แห่งเอเชีย 2016, คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 17 มิ.ย. 2559, (น. 1220 -1228). กรุงเทพฯ: คณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Bates, A., Shifflet, R. & Lin, M. (2013). In Hattie, J. & Anderman, E. M. (eds.),
International Guide to Student Achievement. (pp. 7-9). New York,
NY: Routledge.

วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับวิทยานิพนธ์ สาขาวิชา คณะ
มหาวิทยาลัย.

สุจิรา อัมรักเลิศ. (2547). *การดำเนินงานห้องสมุดดิจิทัลในสถาบันอุดมศึกษา สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.*

Choemprayong, S. (2010). *The transition of worldviews: Collective
information behavior during the 2006 Thai Coup D'état*. Doctor of
Philosophy (Information and Library Science) University of North
Carolina at Chapel Hill North Carolina, USA.

แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์) ชื่อบทความ. สืบค้นจาก URL

สำนักโฆษก กลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่. (2560, พฤษภาคม 5). *ข่าวทำเนียบรัฐบาล*.
สืบค้นจาก <http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/3545>

Holland, B. (2015, January 14). *21st century libraries: The leaning
commons*. Retrieved from [https://www.edutopia.org/blog/21st-
century-libraries-learning-commons-beth-holland](https://www.edutopia.org/blog/21st-century-libraries-learning-commons-beth-holland)

การส่งต้นฉบับ

กรุณาส่งบทความในรูปแบบไฟล์ word (.docx) ทางเว็บไซต์ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/husocjr/index>